

Conceptverslag

Commissie Ruimte, Wonen en Water

Datum commissievergadering	:	19 oktober 2017
Plv. Commissievoorzitter	:	Dhr. A.J.C. de Wit
Commissiegriffier	:	Dhr. K. Mellema
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 39 24/mellemak@noord-holland.nl

Aanwezig:

5	Commissievoorzitter		dhr. A.J.C. de Wit
	Commissiegriffier		dhr. K. Mellema
	Leden van de commissie	VVD	dhr. P.P.J. Slettenhaar, mw. E.A.S. Rommel, dhr. J. Kramer
		D66	mw. A.J.C.E. Strens, dhr. J.H. Rook, dhr. H. W. Struben
10		PvdA	dhr. N. Papineau Salm, dhr. L.Hj. Voskuil
		SP	dhr. J.M. Bruggeman, mw. J.M.E. de Groot
		CDA	mw. J.G. Haagsma, dhr. D.G. Heijnen
		GroenLinks	mw. R.P.M. Kocken, dhr. F.J. Kramer
		PvdD	mw. L.D. Vermaas, mw. J. Visser
15		ONH	dhr. J.H. Leever
		50PLUS	mw. O.A.C. de Meij
		CU/SGP	dhr. M.C.A. Klein
	Gedeputeerde		mw. J. Geldhof, dhr. J van der Hoek
	Notulist		Verslagbureau Moneypenny/mw. M. Hendriksen
20	Afwezig met bericht		dhr. M.S. Ludriks (PVV)

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Vaststellen Agenda, verslag vorige vergadering, StrA, Moties en Toezeggingen, C-agenda
3. Inloophalfuur
- 25 4. A-agenda Algemeen
 - a. Begroting 2018, Memorie van Antwoord en Audit Opvolging per 1 september 2017
 - a.1 Brief GS. inz. midterm review (MIR) van uitvoeringsprogramma bij het coalitieakkoord Ruimte voor Groei en de second opinion op de MTR
- 30 5. A-agenda Ruimte
 - a. Voordracht Middelen OV-knooppunten
 - b. Voordracht definitief verklaring van geen bedenkingen (vvgb) Windmolenpark Havenwind
6. A-agenda Water
 - a. Voordracht Ontwerp verklaring van geen bedenkingen (vvgb) bij omgevingsvergunning Project versterking Markermeerdijken
- 35 7. B-agenda Ruimte
 - a. Ruimte/Duurzame energie: brief GS aan PS, ontwerpbesluit wijziging Uitvoeringsregeling opstellingen voor zonne-energie t.a.v. dorpslinten
8. B-agenda Water
 - a. Water/Natuur/Recreatie: brief aan PS: Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen
- 40 9. Rondvraag Van der Hoek en terugkoppeling gemeenschappelijke aangelegenheden
10. Rondvraag Geldhof en terugkoppeling gemeenschappelijke aangelegenheden
11. Sluiting

45 **1. Opening en mededelingen**

De voorzitter opent de vergadering en heet de insprekers en andere belangstellenden, de commissieleden en de gedeputeerden welkom. De vergadering wordt live uitgezonden en hij verzoekt hiermee rekening te houden.

- Er is een bericht van verhindering gekomen van de heer Ludriks (PVV).

50 - Gedeputeerde Loggen is afwezig en wordt vervangen door gedeputeerde Van der Hoek.

- De Agendacommissie gaat dit najaar evalueren. De evaluatie "De Staten aan het stuur" omvat de werking van de Agendacommissie, het BOB-model en de bijbehorende toolbox en betreft het functioneren van de commissies. De evaluatie bestaat uit twee stappen: een digitale enquête en n.a.v. de resultaten van de enquête een serie interviews, waaronder een met de commissie RWW. De voorzitter verzoekt iedereen mee te werken aan de enquête die vandaag in de mailbox is ontvangen en bedankt iedereen alvast voor het invullen.

2. Vaststellen Agenda, verslag vorige vergadering, StrA, Moties en Toezeggingen, C-agenda
Vaststellen agenda

60 Er zijn geen rondvragen aangekondigd.

Agendapunt 8.a Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is verschoven naar de vergadering van 4 december 2017.

De agenda wordt vastgesteld.

65 Verslag commissievergadering 18 september 2017 en technische briefing 21 september 2017
De verslagen worden vastgesteld.

Strategische Statenagenda

70 Er zijn geen vragen of opmerkingen.

Lijst met moties

De commissie neemt kennis van de lijst met moties.

75 Lijst met toezeggingen

De commissie neemt kennis van de lijst met toezeggingen.

C-agenda

80 De commissie stemt in met de beantwoording en doorzetting naar GS van de ingekomen brief 13m. conform het voorstel van de griffie.

3. Inloophalfuur

85 Mevrouw **Kok** spreekt in over de Bonte Belevenis. Zij vertelt dat rond 2010 de gemeente Zaanstad voor de nieuwbouwwijk Saendelft een kinderboerderij wilde realiseren. In 2012 is de insprekerster naar de gemeente gegaan met plannen voor een zelfredzame kinderboerderij met theehuis, die enthousiast werden ontvangen. In 2013 is zij overgegaan tot het kopen van een perceel dat binnen het huidige bestemmingsplan Saendelft lag, dat dateert uit 1998, bestemming recreatie/volkstuinen heeft. Dit leek een goed uitgangspunt. In 2013 heeft de inspreker een omgevingsvergunning aangevraagd voor de kinderboerderij en een theehuis. De gemeente heeft toen geadviseerd de
90 aanvraag in te trekken en in vooroverleg te gaan vanwege de complexiteit van de aanvraag en het nog te realiseren nieuwe bestemmingsplan waarin de plannen van de insprekerster met 95% zekerheid zouden worden meegenomen. Na drie jaar zat men nog steeds in vooroverleg tot de insprekerster eind 2016 een eindbrief ontving; de gemeente stond nog steeds positief ten opzichte van de plannen, maar raadde aan te wachten op het nieuwe bestemmingsplan.
95 De afgelopen drieënhalve jaar heeft de Bonte Belevenis bewezen een maatschappelijk initiatief te zijn waar iedereen welkom is en waar voorzien wordt in een dagbesteding voor verstandelijk beperkten, opvang van kinderen in crisis en het verzorgen van maatschappelijke stageplekken. Het initiatief won in 2016 de prijs voor beste elevator pitch van de Rabobank. De insprekerster wilde dit geld aanwenden om een natuurlijke speelweide aanleggen. De gemeente heeft hiervan gezegd dat dit niet kon omdat er een vergunning nodig is. Via een gedoogbeschikking kon de speelweide echter
100 gerealiseerd worden.

Begin 2017 kwam naar voren dat naast de gemeente ook de provincie zeggenschap heeft over het gebied. Volgens de provincie zit men in een weidevogelgebied en past een kinderboerderij daar niet in. De insprekerster merkt op dat er in de afgelopen 40 jaar geen weidevogeltelling heeft

- 105 plaatsgevonden. Het gebied dat ligt tussen industrieterrein Forbo en nieuwbouwwijk Saendelft leent zich volgens weidevogelinspecteurs daar ook niet voor.
De insprekerster nodigt de commissie uit om het project te komen bekijken. Zij vraagt de provincie om het perceel, dat altijd bestemd is geweest als volkstuinen/recreatie, te herbestemmen zodat niets in de weg staat om een vergunning te krijgen.
- 110 Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt of de insprekerster kan beschrijven hoe het gebied eruit ziet qua bebouwing en omgeving.
- 115 Mevrouw **Kok** antwoordt dat de omgeving bestaat uit een dijk, huizen, een paardenfokkerij en veel bomen en riet. Het is geen plek waar weidevogels broeden, want er zijn vossen, zwaluwen en vleermuizen op het terrein. Vandaag heeft zij een verslag gekregen van een weidevogelinspecteur die beaamt dat het geen weidevogelgebied is en dat er in zeker 50 jaar geen weidevogeltelling heeft plaatsgevonden.
- 120 De heer **Klein** (CU-SGP) vraagt wat precies het probleem met de vergunning is.
- 125 Mevrouw **Kok** licht toe dat het bestemmingsplan wordt herzien. De gemeente vindt dat de kinderboerderij niet past in de huidige bestemming volkstuinen/recreatie en daarom heeft die de insprekerster aangeraden om te wachten op het nieuwe bestemmingsplan. Zij heeft geen idee hoe lang dat gaat duren. De kinderboerderij wordt gedoogd, maar dat houdt in dat er niet goed voor zieke dieren kan worden gezorgd omdat er geen extra hekken of stallen geplaatst mogen worden.
- De heer **Kramer** (GroenLinks) vraagt wat de bestemming in het nieuwe bestemmingsplan wordt.
- 130 Mevrouw **Kok** weet dit niet. Er ligt geen voorontwerp.
- 135 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt wat aan de afgelopen drie jaar voorafgegaan is. Zij neemt aan dat toen de grond werd gekocht, gevraagd is wat de bestemming was; heeft de gemeente naast het vooroverleg geadviseerd om de grond te kopen of toegezegd te gedogen?
- Mevrouw **Kok** licht toe dat men in overleg met de gemeente op zoek is gegaan naar een stuk grond omdat zonder grond geen vergunningsaanvraag gedaan kon worden. Het is een kip-eiverhaal; omdat de grond de bestemming recreatie/volkstuinen had en de gemeente positief was over de plannen leek het een goed stuk grond om aan te schaffen.
- 140 De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt of de kinderboerderij of de nieuwe speelweide strijdig is met het weidevogelleefgebied.
- 145 Mevrouw **Kok** antwoordt dat het gaat om de hele kinderboerderij.
- Mevrouw **Strens** (D66) vraagt of de insprekerster al contact heeft gehad met de provincie over bijvoorbeeld de gegevens over de weidevogels of dat de gemeente dit heeft gedaan.
- 150 Mevrouw **Kok** antwoordt dat de gemeente heeft aangegeven dat de eerste gesprekken met de provincie op ambtelijk niveau worden gevoerd en pas op bestuurlijk niveau als de gesprekken tot niets zouden leiden. Zij meent dat de gesprekken al zijn gevoerd.
- 155 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt of de gemeente tussentijds iets op papier heeft gezet waaruit blijkt dat zij akkoord ging met de plannen.
- Mevrouw **Kok** zegt dat men vanaf 2013 drie jaar lang telefonische, via e-mail en op het stadhuis heeft overlegd.
- 160 De heer **Rol** spreekt in inhakend op de Omgevingsvisie 2050 en de toekomst van Laag Holland. Ongeveer 40 huiseigenaren in Markenbinnen maken zich zorgen over de gevolgen van waterpeilverlagingen voor funderingen van woningen, monumenten en het fort van de Stelling van Amsterdam. Hij behoort tot die huiseigenaren/bewoners. Na waterpeilverlagingen volgen bodemdalingen wegens het inklinken van veen, een onomkeerbaar proces. Hij vraagt zich af wie de rekening gaat betalen als onverhoopt schade aan funderingen ontstaat.
- 165 In 1991 is een convenant afgesloten om het waterpeil en de ruimtelijke ontwikkelingen in de Markerpolder in goede banen te leiden. Dat convenant kwam tot stand dankzij de medewerking en

bemiddeling van de toenmalige gedeputeerde. De dijkgraaf, de burgemeester, agrariërs, bewoners en de provincie zijn daarmee akkoord gegaan. Sinds een aantal jaren komt echter het
170 hoogheemraadschap dit convenant niet meer na en staat het niet open voor een inhoudelijk gesprek. In het Provinciaal Kwaliteitsbeeld 2050 wordt het veenweidelandschap van de Markerpolder van hoge waarde geacht. De Markerpolder maakt deel uit van de Stelling van Amsterdam, Laag Holland en weidevogelkerngebieden. Het ligt voor de hand dat ruimere bufferzones met een passend waterpeil mogelijk zijn rond het dorp en het fort. Het gebied komt ook in aanmerking voor agrarisch
175 natuurbeheer. Ook is recreatie belangrijk voor de kwaliteit van de woon- en werkomgeving. De inspreker vraagt om de bewoners een vrije doorvaart op grote waterlopen te gunnen, zodat de polder toegankelijk blijft voor bootjes, kano's, schaatseren en vissers. Daartoe moet de clandestiene dam worden verwijderd.

In opdracht van de provincie wordt in de komende jaren groot onderhoud uitgevoerd aan de N246 tussen Wormerveer en West-Grafdijk. De inspreker vindt de tijd daarom rijp om in de Markerpolder
180 de bakens te verzetten en het convenant nieuw leven in te blazen. Hij verzoekt de provincie medewerking te verlenen om een gebiedsgerichte aanpak in de Markerpolder tot stand te brengen. Een aantal huiseigenaren heeft een aantal jaar geleden onderzoek laten doen naar de bodem en de stand van het water en grondwater. Als de commissie in Markenbinnen wil komen kijken en meer over dat onderzoek wil weten, is zij van harte welkom.

185 De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt wat de inspreker van de provincie verwacht.

De heer **Rol** antwoordt dat de provincie op verschillende manieren bij dit gebied betrokken is, als
190 toezichthouder van het waterschap, de Stelling van Amsterdam, het weidevogelbeheer e.d. De provincie geeft in de Omgevingsvisie aan dat een aantal waarden van het gebied van bijzonder belang zijn. De inspreker stelt vast dat die waarden om zeep geholpen worden als de waterpeilverlagingen doorgaan. Daarbij zijn in de Markerpolder meer dan 80% van de opbrengsten van het waterschap afkomstig van huiseigenaren. De inspreker vindt het vreemd dat het waterschap met een of twee agrariërs overlegt en dat huiseigenaren er voor spek en bonen bij zitten. Men is wel
195 bezig met gesprekken met het waterschap en de gemeente.

De heer **Rook** (D66) vraagt over wat voor fundering de inspreker spreekt.

200 De heer **Rol** zegt dat bijna de helft van de ongeveer 100 huizen in Markenbinnen vooroorlogs is, zonder betonopzetters. Vooral de groep eigenaren van de huizen met funderingen van voor 1930 zijn ongerust.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) vraagt waarom het waterpeil verlaagd gaat worden.

205 De heer **Rol** antwoordt dat het gebied 100 ha. is en dat het waterpeil achterin de polder een meter lager is dan het peilvak in Markenbinnen. Op verzoek van een of twee agrariërs wil men het waterpeil verder omlaag brengen, ook dichterbij het dorp. De redenering is dat men dan met zwaardere machines op het land kan. Dit betekent dat er dichterbij het dorp peilverschillen ontstaan van 1,5
210 meter met alle gevolgen van dien.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt of er met het hoogheemraadschap is gesproken over planschade als gevolg van de aantasting van de fundering.

215 De heer **Rol** zegt dat het waterschap zich op de oppervlakte houdt. De reactie is dat de inspreker niet belanghebbend is en dat men er niet aan toekomt om inhoudelijk op de klachten in te gaan. Aantasting van fundering valt vaak pas te zien na 10, 20 jaar en het is dan lastig om de schade te verhalen. De huiseigenaren hebben het waterschap drie voorstellen gedaan; of een ruimere buffer, of onherroepelijke garantie van het waterschap of een nazorgfonds waarin partijen die belang hebben bij waterpeilverlaging een storting doen.

220 De heer **Halewijn** spreekt in over de Markerpolder. De provincie heeft cultuur en historie hoog in haar vaandel en doet er veel aan om die te behouden en te versterken voor duinen, veenweiden, stolpen, kerken, lintdorpen en weidevogels. Daarnaast heeft de provincie een wettelijke taak om bijvoorbeeld archeologische vindplaatsen in de bodem te beschermen en is zij verantwoordelijk voor
225 o.a. het behoud van de Stelling van Amsterdam. De Markerpolder is een weidevogelleefgebied, een veenweidegebied, een van de oudste polders en er ligt een fort en een batterij. De hoofdverdedigingslijn van de Stelling van Amsterdam is de grens tussen de polder en het daarnaast gelegen Starnmeer. Er zijn negen stolpen, het kerkje van Markenbinnen is rijksmonument, er is een

gebied aangemerkt met middelgrote trefkans voor archeologie en er is een beschermde
230 hoogstamboomgaard. Markenbinnen en de kwetsbare Markerpolder zouden dus de hoogste
bescherming moeten genieten.

Vorig jaar heeft de inspreker geconstateerd dat er een duiker was verwijderd uit een dam en dat
hierdoor de toegang tot de Markerpolder geblokkeerd is. Het HHNK (Hoogheemraadschap Hollands
Noorderkwartier) vertelde dat er een vergunning was verleend aan een agrariër en dat de
235 bezwaarperiode al was verstreken. Ook zijn dammen geplaatst voor een peilverlaging terwijl de
provincie in de PRV peilverlaging verbiedt in weidevogelgebieden. In het deel van het dorp dat het
dichtstbij de verlagingen ligt, staan de oudste woningen op houten palen die hierdoor ernstig in
gevaar komen. Er zijn rapporten van twintig jaar oud die toen al aangaven dat de grondwaterstand
niet verlaagd moest worden. Door de dam is vismigratie, varen en schaatsen onmogelijk en worden
240 de cultuurhistorische waarden ernstig geschaad. Daarnaast liggen de infrawerken binnen het in de
artikelen 20 t/m 24 van de PRV genoemde verboden gebied t.a.v. de Stelling van Amsterdam.
Het HHNK adviseerde de inspreker ondanks de verstreken bezwaarperiode alsnog bezwaar te maken.
De inspreker heeft handtekeningen opgehaald in het oude gedeelte van het dorp en alle
huseigenaren op een na hebben getekend. Na een halfjaar heeft de inspreker van het HHNK te horen
245 gekregen dat omwille van de tijdigheid het bezwaar niet ontvankelijk was. Op de inhoudelijke kant
van het bezwaar werd niet ingegaan. De bewoners voelden zich hierdoor flink geschoffeerd. Het
HHNK had aan de aanvrager gemeld dat die zelf moest nagaan of er nog verdere vergunningen
vereist waren. Dit is inderdaad het geval, maar de aanvrager heeft dit niet gedaan. Hierdoor werd
bekendmaking via de media omzeild. Ook heeft het HHNK de uitvoering niet getoetst.

250 Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt waarom het hoogheemraad dit besluit heeft genomen zonder de
omgeving te horen.

De heer **Halewijn** zegt dat hij er al een jaar mee bezig is om daar antwoord op te krijgen. Er kon
255 geen bezwaar worden ingediend omdat het besluit niet kenbaar is gemaakt in de lokale media. Er is
een gesprek aangegaan en men is bij de adviescommissie langs geweest, maar ondanks dat wordt
aangegeven dat de huseigenaren een punt hebben, is de uitslag dat men niet belanghebbend is. De
agrariër wordt gefaciliteerd, heeft de inspreker als antwoord gekregen.

260 4. A-agenda Algemeen

a. Begroting 2018, Memorie van Antwoord en Audit Opvolging per 1 september 2017

a.1. Brief GS inz. Midterm Review (MIR) van het uitvoeringsprogramma bij het coalitieakkoord Ruimte voor Groei en de second opinion op de MTR

265 De **voorzitter** licht toe dat de commissie wordt gevraagd de onderdelen van de Programmabegroting
en Memorie van Antwoord te bespreken waarvoor de commissie verantwoordelijk is. Tevens kunnen
over de Auditopvolging opmerkingen gemaakt en vragen gesteld worden. De Midterm Review
kunnen PS ook betrekken bij de behandeling.

EERSTE TERMIJN

270 Mevrouw **De Groot** (SP) merkt op dat de vragen van haar mede-Statenleden op een goede wijze zijn
beantwoord. Zij heeft weinig opmerkingen, maar vindt het fijn dat de commissie het nog over de
Stelling van Amsterdam kan hebben. Op zaterdag 7 oktober heeft ICOMOS (International Council on
Monument and Sites) de Stelling bezocht op de plek waar de verbindingsweg A8-A9 moet komen. Zij
vraagt wanneer GS uitsluitsel van ICOMOS krijgt. Dit lijkt mevrouw De Groot een interessante vraag
275 voor de begroting en latere begrotingen.

De heer **Klein** (CU-SGP) leest op pagina 52 dat de ecologische waterkwaliteit slecht is. Volgens hem
is die zelfs dramatisch. Daarnaast voldoen 23 van de 83 waterlichamen niet. Hij vraagt waar in de
begroting reserveringen staan om de dramatische toestand te verbeteren.

280 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) sluit zich aan bij de CU-SGP-fractie. Ook zij maakt zich zorgen over de
kwaliteit van het (oppervlakte)water. In de MTR staat dat GS nog steeds de intentie hebben om de
doelen op tijd te halen, maar zij mist een concrete vertaalslag naar wat er gedaan gaat worden om
dat te realiseren. Mevrouw Vermaas brengt in herinnering dat gedeputeerde Loggen in januari 2016
285 heeft toegezegd te kijken naar de manier waarop de provincie bij het Rijk kan pleiten voor strengere
regels voor mest en landbouwgif, de belangrijkste bron van vervuiling van het oppervlaktewater, als
blijkt dat de doelen in gevaar komen. Bij de begrotingshandeling zal haar fractie een voorstel doen
om de Kaderrichtlijn Water (KRW) binnen bereik te brengen. In de Omgevingswet staat namelijk
opgenomen dat men het bronbeleid moet gaan uitvoeren en het principe van de vervuiler betaalt
290 moet toepassen. Zij vraagt de gedeputeerde toe te lichten hoe GS dit zien.

De heer **Slettenhaar** (VVD) vindt de stukken helder. De prioriteiten worden door zijn fractie ondersteund. In juli jl. is er nieuwe regelgeving gekomen voor huisvesting van statushouders. De heer Slettenhaar vraagt of dit verandering oplevert en of dit punt al is meegenomen in de begroting.

295

De heer **Struben** (D66) is blij met de begroting. Hij heeft vragen over de klimaatadaptatie en de KRW. Naast het probleem van wateroverlast is er ook sprake van verdroging; op pagina 58 staat dat in 2017 subsidie is verleend en hij hoort graag of de regeling voor de volgende jaren zeker is gesteld. Wat betreft klimaatadaptatie wordt gemeente en provincie gevraagd om een robuuste inrichting. De heer Struben vraagt of er reden is om de gemeenten te helpen bij de stresstest en daarvoor een post op te nemen in de begroting.

300

De MTR is een mooi programma waarmee men goed op weg is. De heer Struben kijkt uit naar de uitkomsten van het onderzoek naar de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en de warmteplannen. Hij krijgt berichten dat de toegankelijkheid en de inzet van het Duurzaamheidsfonds moeizaam is en wil goed geïnformeerd worden over de manier waarop dat bijgesteld wordt.

305

Wat betreft wonen is de heer Struben blij met het overzicht van de locaties. Tot zijn tevredenheid blijkt dat er de komende tijd voldoende locaties zijn. Het vraagt veel inzet van de bouw om dit ook werkelijkheid te maken. Ook is hij tevreden over het Beleidsregel wonen en vliegen van het Rijk waardoor de afstemming rond Schiphol in 2018 tot stand kan komen. Zijn fractie kijkt uit naar het resultaat van het project Waterlands Wonen.

310

In de technische briefing van de PARK is gesproken over pracht- en krachtlandschappen. De heer Struben vindt het advies van de PARK een goed advies dat mogelijkheden geeft voor de verheldering voor de ontwikkeling van gebieden, maar ook voor vereenvoudiging van regimes. Hij vraagt wat er voor nodig is om de bewustwording hierover te stimuleren, ook bij de gemeenten.

315

De heer **Papineau Salm** (PvdA) heeft opmerkingen bij de hoofdstukken openbaar bestuur, water en ruimte. Onder de kop openbaar bestuur staat dat in 2018 de samenwerking met de MRA verstevigd moet worden. Hij wil hier graag een toelichting op; willen GS bijvoorbeeld naar een andere vorm van samenwerking? Wat betreft het hoofdstuk water vindt hij het goed dat de stresstest er gaat komen. Hij vraagt zich echter af of het gezien de enorme buien van de afgelopen tijd niet te laat is; hoe lang gaat het duren voor die stresstest er is? In de media verschijnen berichten dat er in de Kop van Noord-Holland te weinig huisvesting is voor arbeiders uit Oost-Europese landen. De heer Papineau Salm vraagt of dit beeld klopt en of de provincie actiever moet optreden.

320

325

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) merkt op dat uit de Uitvoeringsagenda Economie blijkt dat Noord-Holland slecht scoort op het gebied van woningbouw. Zij vraagt aan GS of er specifieke acties komen. Aan de heer Struben vraagt zij of hij werkelijk denkt dat het de woningbouwproblemen door het overzicht op papier opgelost gaan worden. Zij denkt dat het overzicht een papieren tijger is.

330

De heer **Struben** (D66) antwoordt dat hij blij is dat er voldoende locaties zijn, maar dat de vraag of de plannen waargemaakt kunnen worden afhangt van de bouw en de ontwikkelaars. Er is een grote schaarste aan bouwvakkers.

335

De heer **Heijnen** (CDA) bedankt GS voor de begroting en het beantwoorden van de grote hoeveelheid technische vragen. Het is een helder en goed verhaal met een begroting die op orde is. Veel plannen uit het coalitieakkoord krijgen de benodigde financiering, zoals het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het OV-knooppuntenbeleid. Er wordt flink geïnvesteerd in de provincie.

340

N.a.v. de Oostelijke Vechtplassen vraagt de heer Heijnen naar het antwoord op de technische vragen dat er naast nieuw geld ook 2,4 mln. uit de reserves wordt gehaald. Hij komt dan in totaal op 14,3 mln., maar het is niet helemaal helder of er nog meer is; wat gaat het totale programma Oostelijke Vechtplassen kosten?

345

Rond wonen vraagt de heer Heijnen naar de status van de onderzoeken voor het Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijke Bouwen. Na de zomer zouden de onderzoeken zijn afgerond. Er staat echter in de begroting dat de reserve nog steeds 5,9 mln. bedraagt. De heer Heijnen vraagt wanneer tot besteding kan worden overgegaan om de druk op de woningmarkt te verlichten.

350

De heer **Van der Hoek** (ged.) heeft begrepen dat de KRW een strenge richtlijn is waarbij de 'one out, all out'-systematiek geldt; als één ding niet klopt, klopt het helemaal niet. Daarnaast is er weinig sturing op de factoren die ten grondslag liggen aan het al dan niet behalen van de doelen, zoals het beperken van nutriënten in het water en mest wat door wetgeving van het Rijk moet worden geregeld. In de Watervisie is afgesproken om in te zetten op het KRW-proof maken van de wateren in

eigen beheer. De provincie doet dat door te werken aan ecologische oevers en het vispasseerbaar maken van de sluizen. Ook wordt samengewerkt met LTO, waterschappen en agrarische natuurverenigingen om de invloed van de landbouw op het oppervlaktewater te verminderen. Pilots vanuit landbouw en agrarisch natuurbeheer worden gestimuleerd. Kortom: binnen de mogelijkheden doet men alles wat men kan doen.

Er werd gevraagd of er geld beschikbaar is voor het bovenstaande. De gedeputeerde antwoordt dat er POP-geld beschikbaar is waarbij cofinanciering van de waterschappen aan de orde is. Wat betreft strengere mestwetgeving ligt er een conceptactieprogramma Nitraatrichtlijn. Vanuit het IPO wordt gekeken of de provincies daar gezamenlijk een zienswijze op gaan indienen.

De vraag over de klimaatadaptatie en de verdroging wordt schriftelijk beantwoord. Hetzelfde geldt voor de vraag over de Oostelijke Vechtplassen. Gedeputeerde Loggen zal antwoorden op de vragen over het bronbeleid en het principe 'de vervuiler betaalt' en het Duurzaamheidsfonds.

Mevrouw **Geldhof** (ged.) vindt het goed te horen dat verschillende fracties tevreden zijn over de stand van zaken van het uitvoeringsprogramma bij het coalitieakkoord. De provincie ligt goed op koers.

N.a.v. de vraag van de SP over de verbinding A8-A9 is eerder gemeld dat men medio november van ICOMOS verwacht te horen.

Ten aanzien van de Omgevingsvisie en het principe 'de vervuiler betaalt' is een motie ingediend, die van preadvies wordt voorzien. De gedeputeerde stelt voor om dit af te wachten. Hetzelfde geldt voor de vraag wat er nodig is voor de prach- en krachtlandschappen in relatie tot de Omgevingsvisie en de motie die daarover is ingediend.

De VVD heeft opgemerkt dat de wet t.a.v. de huisvesting van statushouders is veranderd. De gemeenten moeten nog steeds de statushouders huisvesten, maar niet meer met voorrang. Vanuit de controlerende taak van de provincie t.a.v. de gemeenten zal de provincie op de huisvesting toezien.

De heer **Slettenhaar** (VVD) vraagt of de vereenvoudiging iets gaat betekenen voor de begroting.

Mevrouw **Geldhof** (ged.) antwoordt dat de toezichthoudende rol niet veranderd.

De heer **Slettenhaar** (VVD) zal hierop terugkomen als blijkt dat het anders in elkaar zit.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt hoe de provincie gaat controleren dat statushouders geen voorrang krijgen, als er voor gewone bewoners een wachttijd van gemiddeld twaalf jaar is.

Mevrouw **Geldhof** (ged.) antwoordt dat de provincie niet controleert in welke volgorde mensen gehuisvest worden, maar of de vergunninghouders binnen de gestelde tijd gehuisvest zijn. Wat betreft de stresstest lopen er programma's in samenspraak met gemeenten en waterschappen. Er is op dit moment geen extra budget nodig, maar wellicht op termijn wel. Het programma om gemeenten te stimuleren, motiveren en enthousiasmeren om ermee aan de slag te gaan, loopt al vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt wat de rol van de provincie is als de stresstest van een gemeente negatief uitpakt.

Mevrouw **Geldhof** (ged.) zegt dat is uitgewezen dat de hoeveelheid neerslag die nu valt, pas was verwacht in 2050. De urgentie is dus hoog en elke gemeente realiseert zich dat zij keihard aan de slag moet om te voorkomen dat straten blank komen te staan of dat er te veel hitteoverlast is. Daar wordt hard aan gewerkt. Eerst moet de test uitgevoerd worden zodat men weet wat de omvang van het probleem is. Daarna moet men bekijken welke programma's nodig zijn om verbeteringen aan te brengen.

De heer **Struben** (D66) vraagt of de provincie daar een rol in heeft en of er geld moet worden gereserveerd zodat men volgend jaar niet te laat is.

Mevrouw **Geldhof** (ged.) antwoordt dat dit om dit moment niet hoeft. Eerst moet de omvang van het probleem duidelijk zijn. Vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie zijn er budgetten vrijgemaakt om hierop maatregelen te kunnen nemen. Alle overheden zijn hiermee aan de slag. De gedeputeerde vraagt om een toelichting op de vraag over de MRA-positie.

415 De heer **Papineau Salm** vraagt of GS niet tevreden zijn over de samenwerking en of verstevigen wellicht inhoudt dat men wil fuseren met de MRA.

Mevrouw **Geldhof** (ged.) verwacht geen fusie. Er is per 1 januari jl. een nieuwe governancestructuur gekomen die inhoudt dat de overlegstructuren zijn veranderd waardoor de provincie opmerkingen over de begroting heeft kunnen meegeven. GS willen de wijze waarop de samenwerking plaatsvindt verder verstevigen en op elkaar afstemmen vanuit de verschillende platforms.

420 De PvdA-fractie heeft gevraagd hoe het zit met de huisvesting van arbeidsmigranten in de Kop van Noord-Holland. De provincie is hier sinds anderhalf jaar actiever op. GS willen graag dat de gemeenten een onderzoek doen om te bepalen wat de behoefte aan huisvesting is. Omdat dit erg lang duurde, heeft de provincie voorgesteld om dit samen met de gemeenten in kaart te brengen. Dat vindt nu plaats en de gedeputeerde verwacht daarvan eind dit jaar een resultaat.

425 Naar aanleiding van de opmerking van mevrouw De Meij zegt de gedeputeerde dat het klopt dat de beschikbaarheid van woningen achterblijft en dat daar actie op ondernomen moet worden. De gedeputeerde wijst erop dat de barometer qua welzijn en welvaart goede resultaten liet zien.

430 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vindt dat het wel zo kan zijn dat Noord-Holland een gunstige vestigingsplaats is voor bedrijven, maar dat het niet zo gunstig meer is als men niet voor woningen zorgt.

435 Mevrouw **Geldhof** (ged.) is het hiermee eens en zegt dat daarom in de MRA Actieagenda's 1.1 en 1.2 onderzoeken worden gedaan. Er komen drie onderzoeken aan: een van Fakton over de versterkingsacties, een van de STEC Groep over de plancapaciteit en een van de provincie en Bouwend Nederland naar de knelpunten. 9 november a.s. is er een thema-avond waarop de commissie uitgebreid wordt geïnformeerd over de onderzoeken. Ook wordt dan de Planviewer gepresenteerd die laat zien waar tussen nu en 2040 locaties beschikbaar zijn. Na de onderzoeken weet men waar de knelpunten zitten en komt GS voor het eind van het jaar met een voorstel voor de besteding van de gelden.

5. A-agenda Ruimte

445 a. Voordracht Middelen OV-knooppunten

De **voorzitter** licht toe dat de commissie M&F is uitgenodigd bij dit onderwerp. De commissie wordt gevraagd te adviseren aan PS over de voordracht die wordt behandeld in de PS-vergadering van 6 november 2017.

450 INSPREKER

Mevrouw **Stam** spreekt in als wethouder van de gemeente Heerhugowaard. Zij is blij met de voordracht Middelen OV-knooppunten; een belangrijke stap om knooppuntenontwikkeling daadwerkelijk in diverse gemeenten, waaronder Heerhugowaard, aan te jagen. Het is goed dat de provincie daarbij niet alleen regisseert, maar ook faciliteert en investeert. De gemeente wordt daarmee gestimuleerd om alles op alles te zetten om ambitieuze plannen tot uitvoering te brengen en daarbij gemeentelijke en provinciale doelstellingen te vervullen.

455 De inspreker zegt dat er een goede ambtelijke samenwerking tussen provincie, gemeente, ProRail en NS is die al tot veel heeft geleid. De gemeente merkt dat de aanpak van het OV-knooppunt veel ontwikkelingen stimuleert; er liggen nu al concrete plannen van investeerders voor woningbouw, voorzieningen en aanpak van de buitenruimte. De gemeente Heerhugowaard ziet het grote belang en gaat fors investeren. Het college van B&W heeft besloten tot de aanpak van de Zuidtangent waardoor het knooppunt goed wordt ontsloten en de deelgebieden van het stationsgebied met elkaar in verbinding komen.

460 De inspreker meent dat de barrières van de Zuidtangent en de spoorse doorsnijding integraal opgelost dienen te worden en dat dit een voorwaarde is om het OV-knooppunt echt te laten werken. De totale kosten hiervoor bedragen 24 mln. euro. De gemeente neemt het spoor voor haar rekening door middel van een spooronderdoorgang. Hiervoor is 18 mln. beschikbaar, zoals expliciet is vermeld in het raadsvoorstel dat naar de gemeenteraad is gestuurd voor besluitvorming in november 2017. De inspreker constateert echter een discrepantie met de bedragen in de voordracht en maakt zich daarover zorgen. Zij vraagt de commissie om dit gedeelte van de bijlage niet eerder vast te stellen dan dat in gesprek tussen de gemeente en de provincie helder is gemaakt hoe tot afspraken kan worden gekomen. Het moet voor PS duidelijk zijn hoe de bijdrage gaat renderen en hoe deze beantwoordt aan de doelstellingen en ontwikkelingen. Voor de gemeenteraad moet het helder zijn hoe de votering van 24 mln. met de provinciale bijdrage tot stand komt. Anders kan de gemeente niet met de ontwikkeling van het knooppunt starten. De inspreker hoopt dat het laatste zetje van de provincie uitmondt in een optimaal functionerend knooppunt.

VRAGEN VANUIT DE COMMISSIE

480 De heer **Struben** (D66) constateert dat er een verschil zit tussen het raadsvoorstel en wat bij PS voorligt. In de voordracht wordt gesteld dat het totaalbedrag 40 mln. is en dat daar 16 mln. tekort op is. Uit het raadsvoorstel blijkt niet of het spoor gedekt wordt uit de 18,6 mln.

Mevrouw **Stam** antwoordt dat de spooronderdoorgang volledig wordt gedekt door de 18,6 mln.

485 De heer **Bruggeman** (SP) heeft uit de toelichting van de provincie begrepen dat zij niet wil meebetalen aan spoorse doorsnijdingen, dus ook niet aan de tunnel, en dat de gemeente zich hierbij neerlegt. Hij vraagt of er sprake is van heen en weerschuiven van het budget waardoor de provincie aan de lat zal staan voor uitgaven die eigenlijk thuishoren bij de gemeente Heerhugowaard.

490 Mevrouw **Stam** zegt dat haar niet duidelijk is waar het bedrag van 40 mln. vandaan komt. Zij wil deze onduidelijkheid graag met de provincie bespreken. In het voorstel wordt gesproken over 24 mln. waarvan de gemeente 15 mln. gespaard heeft en 3,6 mln. van het Rijk afkomstig is. Hierdoor kan de gemeente de volledige tunnelbak betalen. De overige 6 mln. zijn vooral voor de verbindingen in het stationsgebied en de aanpassing voor fietspaden zodat het knooppunt optimaal bereikbaar wordt.

De heer **Heijnen** (CDA) vraagt of de inspreker kan toelichten hoe het verschil van 6 mln. is ontstaan. Ook vraagt hij waar het verschil tussen de 40 mln. en de 24 mln., van 16 mln., vandaan komt.

500 Mevrouw **Stam** geeft aan dat haar niet duidelijk is hoe de 40 mln. in de stukken terecht is gekomen. Zij weet dat de 16 mln. vooral investeringen in de openbare ruimte betreffen. Zij denkt dat dit vooral gaat om private investeringen die plaatsvinden als het knooppunt is aangepakt, maar zij wil hier graag met de provincie over overleggen.

505 De heer **Kramer** (VVD) vraagt of GS de 6 mln. al hebben toegezegd en waar het probleem zit als PS de bijlage vaststellen.

510 Mevrouw **Stam** antwoordt dat er geen toezeggingen van de provincie zijn gedaan. Er is overlegd over de mogelijkheden van dit specifieke project dat niet van de grond komt als de provincie de 6 mln. niet bijdraagt. De inspreker benadrukt dat het college van B&W de gemeenteraad zal vragen om commitment te tonen. Na het raadsbesluit wil zij graag met de provincie in gesprek over cofinanciering en de voorwaarden hiervoor.

515 EERSTE TERMIJN

De heer **Bruggeman** (SP) maakt complimenten voor de voordracht. Wijlen gedeputeerde Talsma heeft destijds een enorm dik telefoonboek met mogelijkheden verstrekt waaruit goede keuzes zijn gemaakt. Er staan veel projecten in de voordracht die te maken hebben met het verbeteren en sociaal veiliger maken van de stations en de omgeving. Hij vindt dit toe te juichen en ziet een tegenstelling met de manier waarop de omgeving van het Centraal Station van Amsterdam is ingericht met veel overbodige sokken- en lingeriewinkels.

520 De heer **Bruggeman** vraagt naar de zin over de maatregelen bij station Santpoort-Noord "Wanneer er duidelijkheid is ...", die niet wordt afgemaakt. Hij hoort graag waarover duidelijkheid moet komen. Er zijn ook projecten waarbij het accent ligt op de gebiedsontwikkeling rond stations, maar waar dat al langer lastig gaat, zoals bij Beverwijk. Hij is benieuwd of in dit geval de provincie als oliemannetje tussen de gemeenten Beverwijk en Velsen kan functioneren. Wat betreft Zaanstad-Kogerveld merkt hij op dat dit station niet aan de Zaanlijn ligt. Hij is benieuwd waarom het genoemd wordt. Wat betreft de op infrastructuur gerichte ontwikkelingen buiten het station onderschrijft de heer **Bruggeman** volledig het standpunt van GS dat investeringen in betere benutting van het openbaar vervoer niet bedoeld zijn om autotunnels in Heerhugowaard e.d. te financieren. De SP wil dit echt niet doen.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt of dit ook het geval is als er ook fietsen doorheengaan.

535 De heer **Bruggeman** (SP) antwoordt dat dat een ander verhaal is, maar dat dat hier niet het geval is. De aanleiding voor de investeringen is het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) op de Zaanlijn. De deal was destijds dat NS met meer treinen wilde gaan rijden en dat de provincie ervoor zou zorgen dat er meer passagiers komen door ontwikkeling van de knooppunten. De heer

Bruggeman merkt op dat er de laatste maanden problemen zijn met de capaciteit op het spoor waardoor er al 535 treinen opgeheven zijn. Hij wil dat de gedeputeerde aan NS en ProRail vraagt hoe die ervoor zorgen dat het PHS in de toekomst wel gaat werken. Tot slot geeft de heer Bruggeman het goede voorbeeld van station Koog aan de Zaan waar op het perron een Indiaas afhaalrestaurant zit. Hij vindt dit een geweldig voorbeeld van het leefbaarder en sociaal veiliger maken van de omgeving. De eigenaar verdient wat hem betreft de gouden medaille van het OV-knooppuntenbeleid. Hij komt nog een keer met het initiatiefplan om de firma Smullers op alle stations in Nederland te verbieden, gezien de vieze patat die men verkoopt.

De heer **Heijnen** (CDA) merkt op dat de invulling van het OV-knooppuntenbeleid een lange adem kent. Met de stijgende woningbouwbehoefte in de provincie wordt het programma steeds belangrijker. Het reizen tussen stations kan in Nederland soms voelen als een hele onderneming mede omdat stations niet op orde zijn of ver weg liggen. Beter OV kan de verbindingen tussen steden en dorpen en werken en wonen versterken; een mooie rol voor de provincie als regisseur waarbij zij dienstbaar kan zijn. De CDA-fractie ondersteunt daarom van harte de inzet. OV-knooppunten werken alleen als het OV op orde is. Er zijn bijvoorbeeld signalen over te volle en te weinig treinen op de Kennemerlijn. De heer Heijnen vraagt zich af wat er van de inspanningen voor de stations overblijft als NS en ProRail zich onvoldoende inzetten en vraagt of GS hierover gesprekken voeren; is dit voor de Kennemerlijn gebeurd en hoe zit het met andere projecten? De heer Heijnen mist in het stuk de corridor Amsterdam-Hoorn, terwijl die in de inleiding als kansrijk wordt omschreven. Ook de belangenvereniging van de West-Friese bedrijven vraagt om een impuls en spreekt al over een doorgetrokken Noord-Zuidlijn. Hij vraagt of deze corridor kan worden toegevoegd of dat GS dit kunnen aanjagen. Er is blijkbaar een misverstand over de bedragen en de wijze waarop Heerhugowaard en de provincie samenwerken. Het lijkt de heer Heijnen goed dat de partijen om tafel gaan en dat PS dat stukje van de bijlage nog niet in detail vaststellen als het gesprek tussen gemeente en provincie nog loopt.

De heer **Kramer** (VVD) is blij met de inspraak; hij hoopt duidelijk te krijgen wat de selectiecriteria zijn voor het toedelen van de subsidies. Uit het stuk begrijpt hij dat het toekennen en de toetsing daarvan een grijs gebied is. Hij krijgt graag een nadere duiding. Er zijn twee concrete voorstellen voor Zaanstad en Heerhugowaard, maar bij de andere OV-knooppunten worden geen bedragen genoemd. De heer Kramer vraagt of hiervan een financiële doorrekening is en hoe men anders aan het voorgestelde bedrag komt. Het OV-knooppuntenbeleid heeft ook als doel om meer woningen te realiseren, maar de heer Kramer ziet ook knooppunten die alleen de recreatieve waarde onderstrepen, zoals Santpoort-Noord. Hij vraagt of dit de bedoeling is geweest.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) is blij met uitwerking van het voorstel dat een initiatief van wijlen gedeputeerde Talsma is geweest. Hij maakt complimenten aan de gemeenten en GS. Het vindt het heel positief dat dit samen met gemeenten is gedaan. Het voorstel biedt mogelijkheden om buiten de MRA meer woningen te bouwen. Het doortrekken van de lijn naar Hoorn lijkt de heer Papineau Salm een goed idee; Obdam is bijvoorbeeld een uitstekende plek voor meer woningen. Hij is benieuwd waarom dat niet meegenomen is als mogelijke locatie. Het punt van de cofinanciering is prima; de heer Papineau Salm wil niet te veel in detail meekijken, maar kaders meegeven. Hij roept op om goed op de participatie met bewoners te letten, want op sommige plekken, zoals in Heerhugowaard, vinden ingrijpende veranderingen plaats. Volgens de heer Papineau Salm is ProRail helemaal niet geïnteresseerd in de Kennemerlijn. Hij wil graag een toelichting op de gesprekken tussen GS en de gemeenten langs de Kennemerlijn. Wat in het voorstel staat, staat haaks op wat hij weet, maar hij vindt het heel belangrijk dat de lijn er is, ook voor recreatie zoals bij Santpoort-Noord.

De heer **Kramer** (VVD) vraagt waarom naar dat laatste subsidie moet gaan.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) stelt dat recreatie ook een van de doelstellingen van de provincie is. De heer Papineau Salm roept de gemeente Heerhugowaard en de provincie op om om tafel te gaan en de kwestie uit te spreken voor de volgende PS-vergadering.

De heer **Kramer** (GroenLinks) is blij met de nota. Hij weet niet welk standpunt de GroenLinks-fractie destijds heeft ingenomen, maar denkt dat men er niet aan ontkomt om knooppuntontwikkeling te gebruiken om een deel van de problematiek van het tekort aan woningen op te vangen.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt of het klopt dat hij enige tegenzin bespeurt.

De heer **Kramer** (GroenLinks) zegt dat dit niet het geval is; hij wilde open zijn over het feit dat de continuïteit in de fractie er niet op voorhand is en een slag om de arm houden.

605 De heer Kramer merkt op dat de ontwikkeling rond de stations booming business is. Er komen vaak grote ontwikkelaars op af die een stevige poot in het project weten te verwerven. Het gaat om gevoelige projecten en als de provincie voor een behoorlijk bedrag gaat investeren, moet de provincie gebruikmaken van de mogelijkheden als regisseur en coördinator om ervoor te zorgen dat de projecten op een goede wijze verlopen. Hij doelt daarbij ook op het borgen van de kwaliteit. Dit is 610 een kwestie van overleg tussen provincie en betrokken gemeenten, maar hij wil er niet te terughoudend in zijn omdat de provincie in tegenstelling tot sommige gemeenten veel deskundigheid in huis heeft. De heer Kramer denkt daarbij aan de programmatische vereisten aan de woningbouw, bijvoorbeeld 40% sociale woningbouw, 40% woningbouw voor middengroepen en 20% 615 duur zoals in Amsterdam wordt gehanteerd. Dit lijkt hem een goed kwaliteitsbeginsel. Ook denkt hij aan de stedenbouw en de architectuur waaraan ook ondersteuning kan worden verleend. Rond grote bouwontwikkelingen ontstaan vaak fantasieloze shoppingmalls. De heer Kramer wil dit niet laten gebeuren; er zijn er te veel van in Nederland waardoor men soms niet eens weet waar men is.

620 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt of er ook invloed kan worden uitgeoefend op de huren van die fantasieloze winkels.

De heer **Kramer** (GroenLinks) zegt daarop nog terug te komen.

625 Ook in de branchering kan men maatregelen treffen om te voorkomen dat er allemaal dezelfde ketens worden gevestigd. Men kan afspraken maken over de omvang van de ruimtes; als er te veel grote ruimtes zijn, komen de ketens daarop af. Als ruimtes niet mogen worden samengevoegd, trekt men kleinere ondernemers aan.

630 Mevrouw **Visser** (PvdD) heeft een vraag, een constatering met wat retorische vragen en een aantal aanbevelingen. Zij vraagt hoe ervoor gezorgd kan worden dat OV-knooppunten een significante afname van het wegverkeer geven en of daar serieus onderzoek naar is gedaan. Zij constateert dat het allemaal wel erg langzaam gaat. In 2013 is begonnen met een opdracht en daarna sukkelt het maar door. Zij vraagt of er niet wat meer vaart achter dit speerpunt gezet had kunnen worden. Men mag blij zijn als er eind dit jaar en 2018 werkelijk iets gaat gebeuren. Verder is alles blanco of nog 635 nader te bepalen. De plannen zijn leuk, maar iets meer samenhang had gemogen; het lijkt nu als los zand aan elkaar te hangen waarbij iedere gemeente een idee kan indienen en de provincie in geld voorziet zonder dat er sprake is van een duidelijk overstijgend plan. Zij vraagt zich af of dit de meest efficiënte manier is om belastinggeld uit te geven en of dit het beste voor OV-knooppuntontwikkeling is. Mevrouw Visser vindt dat de provincie meer de regie moet nemen; zij 640 mist de rode draad.

Een aantal aanbevelingen bij de ingediende plannen zijn: een rondvaartboot in Langedijk onder voorwaarde dat dit een elektrische boot is; in de openbare ruimte van Haarlem meer plek voor groen, neem vergroening mee als eis in de bouwplannen; een OV-fietshub in Santpoort-Noord met elektrische fietsen en scootmobiel voor de mindervalide reiziger; nieuwe wijken in Heemskerk 645 toespitsen op aardgasvrij, energiepositief en natuurinclusief bouwen en dit als eis voor de financiering stellen. De rode draad is om alle ingediende plannen te toetsen aan de volgende criteria: rekeninghouden met 100% elektrische openbaar vervoer; gelaagdheid aanbrengen door bijvoorbeeld een busterminal die verdiept of halfverdiept is en daarbovenop een parkachtige inrichting met ruimte voor horeca; looproutes die zijn voorzien van groene elementen en verlichting door zonne- 650 energie; ruimte voor veilig parkeren van fietsen.

De heer **Heijnen** (CDA) vraagt zich af of gemeenten op deze manier nog zelf mogen nadenken over de manier waarop ze hun station inrichten.

655 Mevrouw **Visser** (PvdD) antwoordt dat dit absoluut mag, maar dat als de provincie financiering verzorgt, zij suggesties kan doen voor de inrichting.

Mevrouw Visser vervolgt dat er ook gezorgd moet worden voor het makkelijk huren van elektrische ov-fietsen. Over het algemeen is de eis dat de ontwikkeling klimaatneutraal en liever nog klimaatpositief plaatsvindt en dat wordt voorkomen dat de omgeving rond het station een jarenlange 660 bouwput wordt.

De heer **Kramer** (VVD) is blij dat de PvdD ook naar toetsingscriteria wil kijken. Hij vraagt hoe die in het stuk opgenomen dienen te worden.

665 Mevrouw **Visser** (PvdD) antwoordt dat zij dit nog niet heeft uitgewerkt.

De heer **Klein** (CU-SGP) ondersteunt van harte het beleid om woningbouw bij stations te concentreren. Het is belangrijk om het OV te stimuleren, te voorkomen dat er een nieuwe automobiliteitbehoefte ontstaat en om zo veel mogelijk het groene gebied open te houden. Hij is blij dat er versnelling lijkt plaats te vinden, want na het dikke rapport Maak plaats was het lang stil. De CU-SGP-fractie maakte zich destijds zorgen over de beperkte middelen en de kosten van 40 mln. voor de ambitie. Daarin is een stap gezet; er zijn drie reserves gevonden die bij elkaar worden getrokken en een deel van het geld dat over is van de Zeesluis wordt toegevoegd. Dit geeft een enorm groot bedrag. De vraag daarbij is hoe de projecten zorgvuldig beoordeeld gaan worden, zoals de VVD-fractie ook vroeg. In hoeverre is bijvoorbeeld het kunnen realiseren van extra woningen een criterium.

NS maakt terugtrekkende bewegingen rond de Kennemerlijn. De heer Klein vraagt in hoeverre GS hierover in overleg is en welke concrete toezeggingen NS doet. De heer Klein vraagt waarom GS Hilversum als los knooppunt presenteert en niet als onderdeel van de bredere Gooilijn. Bij Weesp wordt bijvoorbeeld de Bloemendalerpolder gebouwd en moet het station twee keer zo groot worden. Hij vindt het goed dat het een kwaliteitsimpuls krijgt. De gemeente Gooise Meren heeft ook allerlei plannen rond het station. De heer Klein steunt de oproep van het CDA om de situatie rond Heerhugowaard goed op te lossen en ook die van de SP om Noord-Holland niet te overspoelen met lingeriewinkels.

685 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vraagt zich ook af hoe de provincie de aanvragen zorgvuldig gaat toetsen; is er een bepaald minimum dat wordt gevraagd rond de stationslocatie en wonen, werken en recreëren, bijvoorbeeld op het gebied van woningbouw? Voor het overige sluit ze zich aan bij de opmerking van de GroenLinks-fractie dat gezorgd moet worden voor kwaliteit rond de stations.

690 De heer **Struben** (D66) is blij met de voordracht en sluit zich aan bij de complimenten in het eerste deel van de altijd te lange volzin van de heer Bruggeman. Het is een complexe opgave met veel betrokken partijen. De beoogde integrale aanpak vraagt om samenwerking en dat is niet eenvoudig met alle eigen bevoegdheden en te overbruggen barrières. Het is begrijpelijk dat dit tijd kost. Er zijn kansen voor nieuwe ruimtelijke kwaliteit en het is goed dat de provincie helpt bij het tot stand komen van de plannen. Het is ook goed dat het voornemen is om met een jaarlijkse voortgangsrapportage te komen.

De heer Struben vraagt of het klopt dat als er ingestemd met de huidige voordracht in totaal 16,7 mln. beschikbaar is voor OV-knooppunten, en dat nu de vraag van 8,8 mln. ter goedkeuring voorligt. Het is van belang dat GS aangeven dat de subsidie pas verstrekt wordt als het plan uitvoeringsgereed is. De heer Struben vraagt wanneer er sprake is van subsidie en wanneer van cofinanciering. Op bladzijde 6 staat dat de conceptuitvoeringsovereenkomst aan GS wordt voorgelegd. Hij vraagt of hier PS bedoeld wordt, wat hij op prijs zou stellen.

700 In de Midterm Review staat dat de provincie niet bijdraagt aan de fietsenstallingen bij de stations en dat dit bij NS wordt gelegd. Dit vraagt om een integrale aanpak van de stations en de volle medewerking van NS.

705 Tot slot gaat de heer Struben in op de vraag om cofinanciering door Heerhugowaard. Als het klopt dat het gaat om 16,7 mln. is dat 35% van het budget, terwijl nog niet duidelijk is wat voor andere knooppunten nodig is. Het is goed dat er bij Heerhugowaard een knooppunt komt en als er problemen zijn moeten daarnaar gekeken worden, maar de provincie werkt niet mee aan spoorse doorsnijdingen. Ook is het de vraag hoe gewogen wordt. De heer Struben vraagt of de bijlage waarin de stations worden genoemd onderdeel is van het besluit of ter kennisname voorligt. Gezien de huidige stand van zaken lijkt het hem goed als het om het laatste gaat.

715 Mevrouw **Geldhof** (ged.) bedankt voor de complimenten. OV-knooppunten is een belangrijk beleidsveld voor de provincie dat veel kansen biedt. Het is een programma met een lange aanlooptijd. Het gaat vooral om het goed functioneren van de knooppunten waarbij een knooppunt behoefte kan hebben aan een betere ontsluiting naar het achterland, zoals Santpoort-Noord. Zij raadt aan om het rapport Maak Plaats en het daarin geïntroduceerde vlindermodel te bestuderen, dat aangeeft dat er per station en per gebied een andere opgave ligt. Er is een analyse gemaakt van de functie, de rol en de werking van een bepaald station op een bepaalde plek. Exemplaren kunnen bij de griffie worden aangevraagd.

Uit Maak Plaats volgt dat men moet kiezen tussen knooppunten. Het is niet de bedoeling dat bij elk knooppunt een eenheidsworst met hetzelfde aanbod in detailhandel ontstaat. De keuze daarin is aan de lokale ondernemers. Het is de bedoeling om te onderscheiden. De provincie is daarom gestart met gebiedsprocessen; het bij elkaar brengen van de partijen kost tijd. Het is niet de bedoeling dat de provincie zegt wat op welk station moet gebeuren, maar dat er een vorm van cocreatie ontstaat en gezamenlijk met alle betrokkenen wordt geïnventariseerd wat mogelijk is en er gedragen voorstellen komen. Er is dan uiteindelijk de mogelijkheid om gebruik te maken van cofinanciering van de provincie. Waar 'cofinanciering' staat, kan men 'subsidie' lezen, want het is een voorwaarde dat andere partijen ook wat doen. De voorwaarden staan beschreven. Het traject is erg interessant; het is een nieuwe manier van benaderen die door de andere provincies en het Rijk met veel belangstelling wordt gevolgd.

In de tekst over Santpoort-Noord zijn twee woorden weggevallen. Er moet staan: "duidelijkheid bij gemeenten". De provincie is van start gegaan vanuit Maak Plaats, maar er gekozen om te kijken naar de samenhang en het vanuit lijnen en perspectieven op lijnen te benaderen. Er is daarom begonnen met de Zaancorridor van Haarlem tot Heerhugowaard. De andere corridor is de Kennemerlijn tot Uitgeest waarover gesprekken plaatsvinden met betrekking tot het stimuleren van recreatie om de treinen beter gevuld te krijgen. Daarom moet een buitenpoort als station Santpoort-Noord aantrekkelijker worden en de toegankelijkheid van het gebied eromheen vergroot worden. De provincie zit om tafel met gemeenten, NS en ProRail om als stuurgroep de opgave te definiëren. Als men aan de slag gaat, wordt iedereen die rond de lijn actief is betrokken, zoals ondernemersorganisaties, natuurorganisaties, ontwikkelaars e.d. Er wordt gekeken of men coalities kan smeden en dat kost tijd. Er lijkt nu een versnelling te komen, maar dat komt omdat al het voorwerk in de afgelopen jaren is gedaan. 27 november a.s. is er een werkbezoek aan de OV-knooppunten waarbij PS zelf kunnen zien hoe het werkt. De SP heeft gevraagd naar de station Beverwijk en de situatie met de gemeente Velzen. Ook daarmee is men bezig. Het station Zaanstad-Kogerveld hoort inderdaad niet bij de Zaanlijn, maar is een bypass die meegenomen wordt omdat die er vlakbij ligt. De gesprekken met NS en ProRail vinden constant plaats; ook zij hebben er belang bij dat er verbetering komt van de bezetting van de treinen en de benutting van de stations.

De heer **Bruggeman** (SP) zegt dat de deal voor het PHS was dat NS meer treinen zou laten rijden en dat de gemeenten zouden zorgen voor meer passagiers. Op dit moment kan NS de treinen al niet volgens dienstregeling laten rijden en dan is het PHS nog niet eens ingevoerd. Daarbij gaat er aan de infrastructuur van het spoor niet veel gebeuren. De heer Bruggeman vraagt of aan NS wordt gevraagd of zij hun deel van de deal nakomen en of dat gaat lukken.

Mevrouw **Geldhof** (ged.) zegt dat alles met elkaar samenhangt; specifieke gesprekken over dienstregelingen en frequenties vinden niet plaats binnen OV-knooppunten, maar vanuit mobiliteit en het spoortafeloverleg waar de gedeputeerde Mobiliteit aanzit.

De heer **Bruggeman** (SP) vraagt of de gedeputeerde de gedeputeerde Mobiliteit op het hart wil drukken om de garantie te krijgen dat NS het PHS gaat waarmaken.

Mevrouw **Geldhof** (ged.) vermoedt dat haar collega er alles aan zal doen om de partijen aan gemaakte afspraken te houden en zal dit onder de aandacht brengen. In de voordracht gaat het om 8,8 mln. Bij elkaar opgeteld is dan 16,8 mln. beschikbaar voor het programma dat wordt voorgelegd. Er kan niet al achter de komma worden meegegeven wat het bedrag is, omdat er nog gesprekken worden gevoerd. Er zijn indicaties en er is draagvlak wat in de lijst wordt aangegeven. Een paar projecten zijn concreet en andere niet. Naarmate de tijd verstrijkt, komen er meer projecten tot wasdom en zullen GS terugkomen met een volledige lijst. De provincie heeft inderdaad veel deskundigheid te bieden. Het doel is om de gemeenten verder op weg te helpen door te faciliteren in de gesprekken met partijen die rond een OV-knooppunt actief zijn. Men is begonnen met de Zaancorridor en de Kennemerlijn is nu opgepakt. De Schipholcorridor is ook een interessante lijn waaraan heel veel knelpunten en kansen liggen. De Gooicorridor is nog niet in zijn totaliteit opgepakt, maar er ligt een grote kans bij Hilversum. De gedeputeerde vindt dat men de kansen moet pakken die zich voordoen. De woningbouw is inderdaad belangrijk, maar zoals uit het rapport Maak Plaats blijkt, gaan de OV-knooppunten niet alleen om woningbouw maar om het totaal functioneren van het OV-knooppunt als plek waar vervoersmodaliteiten samenkomen. Daarnaast moet de openbare ruimte aantrekkelijk zijn en dient er geïnvesteerd te worden zodat meer mensen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en er dichterbij kunnen wonen.

- 785 Er zijn meerdere vragen gesteld over Heerhugowaard. De spoorse doorsnijding wordt betaald door Heerhugowaard zoals in het beleid van de provincie is afgesproken. De vraag is of een aansluiting daarop wel of geen onderdeel is van de gebiedsontwikkeling. Daarover zijn gemeente en provincie met elkaar in gesprek en dat wil men voortzetten.
- 790 In de bijlage staat een nadere toelichting op de verwachting hoe het budget besteed gaat worden op basis van de huidige informatie.
- D66 heeft gevraagd naar de uitvoeringsovereenkomst. Dit ligt bij GS en dat is ook zo bedoeld.
- TWEEDE TERMIJN
- 795 De heer **Kramer** (VVD) krijgt graag een reactie op zijn vragen over de uitvoeringscriteria en de toetsing.
- De heer **Papineau Salm** (PvdA) is blij met de toezegging dat er gesproken wordt met Heerhugowaard. Hij heeft gevraagd of de doelstellingen van de provincie, bijvoorbeeld voor duurzaamheid en groen, worden toegepast bij de beoordeling van projecten. Hij vindt niet dat dit bij elk project specifiek genoemd moet worden.
- 800 De heer **Kramer** (VVD) vraagt of dit kritiek richting de VVD is.
- 805 De heer **Papineau Salm** (PvdA) zegt dat het niet gaat om het afvinken en noemen van allerlei voorbeelden, maar dat het inhoudelijk beleid waarvan duurzaamheid, energiebesparing en goede landschappelijke kwaliteit onderdeel zijn, meegenomen wordt.
- De heer **Kramer** (VVD) denkt daar anders over. PS moeten als controlerend en kaderstellend orgaan duidelijke kaders aan GS meegeven waaraan getoetst moet worden wie wel en geen subsidie krijgt. Het voorstel van de gedeputeerde is te vrijblijvend.
- 810 Mevrouw **Visser** (PvdD) herhaalt haar vraag of er serieus onderzoek gedaan is naar de manier waarop OV-knooppunten voor een significante afname van het wegverkeer kunnen zorgen.
- 815 De heer **Heijnen** (CDA) vindt het goed om te horen dat ProRail en NS betrokken zijn bij de gesprekken over de Kennemerlijn, maar wil dat de gedeputeerde aan de gedeputeerde Mobiliteit vraagt of die kan reflecteren over de status van de Kennemerlijn in relatie tot het OV-knooppuntenbeleid. Hij wil graag een terugkoppeling over de zorgen die er leven en het toekomstbeeld.
- 820 De heer **Bruggeman** (SP) stelt aan de commissie voor om het punt over een halfjaar of een jaar terug te laten komen om de voortgang te kunnen bezien op de onderwerpen die aan gedeputeerde worden meegegeven.
- 825 De heer **Struben** (D66) merkt op dat in het stuk ook sprake is van een jaarlijkse voortgangsrapportage. Natuurlijk is de conceptuitvoeringsovereenkomst aan GS, maar het lijkt hem erg belangrijk voor PS om te controleren waaraan het geld wordt besteed en of de doelen van de provincie worden gehaald. Zoals de PvdA-fractie opmerkte gaat het daarbij niet om specifieke voorwaarden, maar om de manier waarop de algemene doelen bereikt worden.
- 830 De heer **Klein** (CU-SGP) bedankt de gedeputeerde voor de beantwoording van de vragen. Hij is er niet helemaal van overtuigd dat willekeur voorkomen kan worden en dat er een scherpe procedure ligt. Het gaat over heel veel geld en hij hecht eraan dat het zorgvuldig wordt gedaan.
- 835 Mevrouw **Geldhof** (ged.) antwoordt dat de selectiecriteria voor de subsidie op hoofdlijnen in de nota staan. Alle knooppunten zijn echter verschillend in die mate dat er geen keurslijf mogelijk is waarbinnen alles moet passen. Het gaat om maatwerk. De provincie zal het heel zorgvuldig aanpakken. Er zijn natuurlijk criteria waaraan moet worden voldaan: men moet een bijdrage leveren aan de doelstelling van het programma, kansen moeten worden benut en er moet urgentie zijn. Als daaraan niet voldaan wordt, komt er geen cofinanciering. De gedeputeerde wil ervoor oppassen om een generieke lijst te maken waarin staat waaraan men moet voldoen waardoor er vervolgens niets van de grond komt. Zij hoort vaak van PS dat men wil dat ervoor gezorgd wordt dat iets kan en dat dat niet door regeltjes wordt afgeremd. Het is onmogelijk om één stramien te vinden waaronder alles af te vinken valt.
- 845

De heer **Struben** (D66) begrijpt dit en vindt het verstandig, maar denkt dat PS op de hoogte willen worden gehouden van wat er gebeurt en wanneer subsidie toegekend wordt. Hij hecht aan kennis over de overeenkomsten.

850 De heer **Kramer** (VVD) zegt dat er twee concrete voorstellen liggen vanuit Zaanstad en Heerhugowaard en dat er nu al onduidelijkheid is. Om gedonder te voorkomen moeten aan de voorkant heldere criteria gesteld worden waaraan de gemeente moet voldoen om de subsidie binnen te halen. Er kan willekeur ontstaan als de ene gemeente die wel krijgt omdat het project binnen generieke criteria zou vallen en de andere niet.

855 De heer **Struben** (D66) reageert dat alle locaties verschillend zijn en in overleg met gemeenten zijn vastgesteld. Hij neemt aan dat ook de heer Kramer wil dat de gemeenten ruimte krijgen om hun eigen dingen te doen. Natuurlijk wordt naar de achtergronden gekeken. Hij roept op om ruimte te geven aan de gemeenten en de uitkomsten per locatie verschillend te laten zijn.

860 De heer **Kramer** (VVD) denkt dat de gemeenten op het beleid van de provincie moeten kunnen vertrouwen. Op dat punt is het onduidelijk. De inspreker heeft daarover een punt gemaakt. Als er aan het begin van het traject al onduidelijkheid is en wordt gevraagd om dingen niet vast te stellen, moeten PS aan de voorkant kaders meegeven waarbinnen wel en niet subsidie wordt gegeven.

865 De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt of de heer Kramer de criteria die in de voordracht staan onvoldoende vindt. Als dat het geval is, lijkt hem een amendement op zijn plaats.

870 De heer **Kramer** (VVD) zegt dat hij heeft gevraagd om een duiding van de criteria. Met de vier die erin staan, kan hij alle kanten op.

875 Mevrouw **Geldhof** (ged.) vervolgt dat er een voortgangsrapportage komt waarin wordt teruggelegd wat de resultaten zijn en waarover de mening van PS wordt gevraagd. Op die manier kan PS bijsturen.

880 De gedeputeerde zal aan haar collega Mobiliteit vragen om een en ander op papier te zetten n.a.v. de opmerkingen van het CDA over de Kennemerlijn. Ook de vraag over het onderzoek naar het wegverkeer van de PvdD-fractie zal zij aan de gedeputeerde voorleggen en vragen of die daar een antwoord op geeft.

De **voorzitter** constateert dat het agendapunt geen hamerstuk is en in PS aan de orde zal komen.

885 **6. A-agenda Water**
a. Voordracht Ontwerp verklaring van geen bedenkingen (vvgb) bij omgevingsvergunning Project versterking Markermeerdijken

De **voorzitter** licht toe dat gedeputeerde Van der Hoek gedeputeerde Loggen vervangt. De commissie wordt gevraagd PS te adviseren over de voordracht die wordt behandeld in de PS-vergadering van 6 november 2017.

890 Op 28 september 2017 brachten de commissies RWW, NLM en EEB een werkbezoek aan de Markermeerdijken en was er een technische briefing. De presentaties en het concept-verslag van de technische briefing zijn toegevoegd aan de stukken voor dit agendapunt.

Voor het agendapunt zijn er twaalf sprekers aangemeld die achter elkaar zullen spreken. De vragen vanuit de commissie zullen daarna worden gesteld.

895 **INSPREKERS**

900 De heer **Van Tilburg** spreekt in namens de IJsselmeervereniging die opkomt voor de landschappelijke kwaliteiten en de cultuurhistorische waarden van het totale IJsselmeergebied. Het lijkt de inspreker geen goed idee om een vvgb voor de dijkversterking af te geven omdat er geen integrale visie op de veiligheid van het hele Markermeergebied is. Elk hoogheemraadschap, ook het HHNK, kijkt alleen over de eigen dijken. Nut en noodzaak van de verzwaringsoperatie is onvoldoende aangetoond en alternatieven zijn onvoldoende onderzocht. Bij de voorgestelde plannen is alleen vanuit de dijkversterking gekeken en niet naar het cultuurhistorische belang en de monumentale uitstraling van de basaltblokken en Noorse stenen van de huidige dijk. Het monumentale karakter gaat door de dijkversterking verloren, wat niet nodig is.

905 De IJsselmeervereniging staat voor een integrale visie op het gebied. De inspreker roept op om eerst een analyse te maken van het probleem en van daaruit een oplossingen voor de veiligheid te zoeken

en vooral naar de ontwerpvoorwaarden te kijken. Het is belangrijk dat PS zorgvuldig blijven afwegen en zich niet laten meeslepen door de waan van de dag. De inspreker vraagt de Statenleden de zaak kritisch te volgen en niet nu al een vvgb af te geven.

Tot slot zegt de inspreker dat op 4 november a.s. in het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen wordt gevierd dat de IJsselmeerverenging 45 jaar bestaat en dat de commissie van harte welkom is.

De heer **Oosterhof** spreekt in als dorpsbewoner en lid van de werkgroep Dijkversterking Durgerdam. Hij wijst op het beschermd dorpsgezicht met houten huizen, het feit dat Durgerdam al 600 jaar wordt bewoond en dat van de 200 woningen ruim 70 woningen rijksmonument zijn. De zeedijk is een provinciaal monument en het vuurtoreneiland en de Durgerdammerdijk zijn onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Het is het laatste originele houten lintdorp van Noord-Holland met aan de voorzijde vrij uitzicht over het Buiten-IJ en aan de achterzijde over beschermd weidegebied. Het is niet voor niets dat het beschermd dorpsgezicht zich niet beperkt tot de woningen maar ruim 300 meter aan weerszijde van de dijk geldt; ook het water en het achterland horen daarbij.

De inspreker is blij dat er een jaar extra tijd is uitgetrokken om tot een passende oplossing te komen die zowel de waterveiligheid waarborgt als het erfgoed bewaakt. De waterveiligheidsoplossing in vergelijkbare situaties zoals in o.a. Dordrecht en Spakenburg laten zien dat innovatie, tijd, denkkraft en middelen nodig zijn om tot een passende oplossing te komen. De inspreker wil PS aansporen om daarbij ook het stuk van Durgerdam tot Amsterdam-Noord mee te nemen; tot nu toe lijkt dit onderdeel onderbelicht te worden.

De inspreker verzoekt met klem om alleen oplossingen te beoordelen die het hele buiten-IJ omhelzen en nog niet de bevoegdheden en politieke invloed uit handen te geven. Democratische controle blijft nodig en hij vraagt grip te houden tot men zeker weet dat er een integrale oplossing ligt waarvoor tijd genomen is. De traditionele aannemersbenadering waarbij grondverzet de enige oplossing lijkt is niet juist. Het alleen ophogen van de dijk is niet de juiste wijze om dit te benaderen. Hij roept op om de tijd te nemen en innovatie als oplossing te zien.

Mevrouw **Gimbrere** spreekt in namens de bewoners van het gemaal tussen Durgerdam en Uitdam. Zij hoopt dat de commissie de zorgen rond de versterking van de dijk goed begrijpt. Het gaat de insprekers om de gehele lengte van de dijk en als bewoner vertegenwoordigt zij het stuk Uitdammerdijk. De bewoners hebben veel kritiek op het ontwerpplan voor de Waterlandse Zeedijk en de daarbij gevolgde procedure. Het stuk kust is uniek en biedt een magnifiek uitzicht op Amsterdam. Het is niet voor niets aangewezen als provinciaal monument. Bij de planvorming lijken deze argumenten onvoldoende te worden gewogen. De inspreker vraagt zich af wat de status van een provinciaal monument nog waard is.

De directe en indirecte gevolgen van de planvorming hebben een grote impact op het gebied, de bewoners en de recreanten. Er wordt sporadisch door de Alliantie met de bewoners gesproken en met de ingebrachte ideeën en oplossingen wordt weinig tot niets gedaan. In plaats van te zoeken naar haalbare compromissen en mee te denken met de bewoners en de eigenaren wordt verwezen naar procedures en inspraakmogelijkheden bij de bezwaarprocedure. De inspreker vindt dit niet de juiste weg om tot een integrale en gedragen aanpak te komen. Nader onderzoek naar de huidige sterkte van de dijk en de noodzaak voor dijkversterking op dit dijkvlak maar ook een onderzoek naar een gemaal op de Houtribdijken, is wenselijk. Dan kan middels maatwerk en overleg met de bewoners de juiste oplossing gekozen worden waarbij het uiterlijk van de dijk zo goed mogelijk behouden kan blijven.

De inspreker vraagt PS als controlerend orgaan van de provincie de zaak kritisch te volgen.

De heer **Hoekman** spreekt in als voorzitter van de Dorpsraad Uitdam. Hij licht toe dat men in Uitdam al tien jaar met de dijkversterking bezig is. Uiteindelijk heeft dit uitgemond in bemiddeling van de deltacommissaris. Het hele proces werd gedreven door de bewoners die veel moeite hadden met de afwegingen rond veiligheid, landschappelijke waarden en nationaal erfgoed. Na bemiddeling van de deltacommissaris hebben de inwoners drie waarnemingen gedaan: 1. er zijn landelijk grote verschillen tussen de waterschappen t.a.v. creativiteit in de omgang met dit soort vraagstukken; er blijkt vaak meer mogelijk dan eerder gedacht. 2. T.a.v. het terrein van waterveiligheid en dijksterkte hebben er de afgelopen tien jaar veel ontwikkelingen plaatsgevonden; iedere keer ontstaan nieuwe manieren om zaken op te lossen waarvan geleerd kan worden. 3. Het bereiken van oplossingen kost veel moeite en doorzettingsvermogen en uiteindelijk ook gemeenschappelijk wil om eruit te komen. Gezien de ervaringen van de bewoners van Uitdam is de gekozen oplossing voor Uitdam akkoord en is er alle aanleiding om het geleerde in Uitdam elders te gebruiken. PS moeten de zeggenschap niet uit handen geven.

970 Mevrouw **Van der Meer** spreekt in als bewoner van Uitdam. Zij vertelt dat de MER-commissie zeer kritisch was over het afgraven van de huidige dijk en het plan om die verderop in het water te vervangen door een nieuwe dijk. Dit wordt voor enkele dijkvakken nu wel voorgesteld, bijvoorbeeld tussen Uitdam en de camping van Europarcs. In Uitdam kan na overleg met bewoners en experts en na onderzoek naar bewezen sterkte de dijk grotendeels gespaard blijven. De insprekerster vindt het vreemd dat men enkele meters verder de huidige dijk wil afbreken en een nieuwe wil bouwen, hoger en breder dan de huidige dijk en zonder te overleggen. Ook dit dijkvak is nooit eerder doorgebroken, maar hier heeft geen onderzoek naar bewezen sterkte plaatsgevonden. De insprekerster meent dat PS zich hiervoor verantwoordelijk moeten voelen en een dergelijk gedrocht pal tegen Uitdam aan moeten voorkomen gezien de landschappelijke inpassing van het geheel. Tot nu toe was de communicatie van het hoogheemraadschap vooral één kant op: het ging om zenden. 980 Er is tijd nodig voor onderzoek en overleg en daarvoor is democratische invloed vanuit PS blijvend noodzakelijk. Zij verzoekt PS daarom nog geen vvgb af te geven.

De heer **Groen** spreekt in namens de Zuyderzeedijk Alliantie en woont ook in Uitdam. Over de landschappelijke inbedding van de dijkverzwaringen merkt hij op dat die een ramp is voor het 985 landschap en neerkomt op de destructie ervan. Uitdam wordt min of meer gespaard, maar de directe omgeving gaat de vernieling in. De inspreker zou dit accepteren als de versterking echt nodig was, maar in tien jaar overleg heeft het waterschap hem daar niet van kunnen overtuigen. Integendeel, hij kon er na die tijd geen touw meer aan vastknopen. Op een of andere manier heeft het waterschap zich erin vastgebeten en het is de moeite waard om te onderzoeken waarom dat zo is. 990 Wat ingenieurs Vroege en Spaargaren hebben geschreven aan de Tweede Kamer kwam bij de inspreker als volstrekt logisch over; in tegenstelling gebieden langs de rivieren en de kust doen er zich in het Markermeer nooit extreme situaties voor. De ingenieurs pleiten daarom voor bezinning, uitstel en bestudering van een beter en minder destructief en bovendien aanzienlijk goedkoper alternatief. Een motie van die strekking zal door de Tweede Kamer aan de nieuwe bewindspersoon 995 van I&M worden aangeboden. De inspreker verzoekt PS vooralsnog de steun aan de voorliggende vvgb te onthouden.

De heer **Kluessien** spreekt in namens de Vereniging tot Behoud van het Noordeinde Volendam. Hij wijst erop dat ook dit deel van de dijk uniek is. Het hoogheemraadschap wil ook hier onder het mom 1000 van waterveiligheid de monumentale dijk flink op de schop nemen: de kruin wordt twee keer zo breed en het talud flauwer dan nu. De unieke Noorse stenen en de basaltblokken komen niet terug maar worden vervangen door betonblokken. De inspreker zegt dat het Expertisenetwerk Waterveiligheid (ENW) aangeeft dat bouwen op de bodem bij Volendam riskant is en dat deskundigen de plannen dienen te screenen op veiligheid, terwijl 1005 veiligheid juist de kapstok is om massief grondverzet te rechtvaardigen. Elders wil de Alliantie hele stukken eeuwenoude Zuiderzee afgraven, terwijl er eerst een nieuwe dijk wordt gebouwd op de slappe ondergrond. Een risicoanalyse is er niet en veiligheid wordt nagestreefd met onveilige oplossingen. De dijk gaat onnodig op de schop; de inspreker meent dat meer veiligheid kan worden verkregen 1010 met meer behoud en voor minder geld. Hij roept de Statenleden op om in te grijpen.

De heer **De Hollander** spreekt in als lid van de adviesgroep en technische adviesgroep HHNK, de klankbordgroep bewezen sterkte. Hij zegt dat in 2006 de Markermeerdijk is afgekeurd met oude 1015 toetsmethoden en conservatieve berekeningen zonder dat er iets bekend was over de samenstelling van de monumentale dijken. Door de onderzoeken Dijk op Veen, naar een pomp op de Houtribdijk en naar bewezen sterkte is vast komen te staan dat het waterpeil van het Markermeer geen of vrijwel geen invloed heeft en het veen veel sterker is dan gedacht. De Alliantie trekt zich hier niets van aan en gaat gestaag door met de voorbereiding van massaal grondverzet. Het ENW waarschuwt voor de gevolgen en dat het moeilijk te voorspellen is hoe de slappe ondergrond zich gaat gedragen, zie ook 1020 de huidige problemen bij de Westfriisiaweg. De inspreker wijst erop dat bij Uitdam is gebleken dat er meer mogelijk is dan werd gedacht. De eerste berekeningen van toepassingslocaties voor bewezen sterkte zijn positief. Om de berekeningen deugdelijk uit te voeren, moet de samenstelling van de huidige dijk inzichtelijk worden gemaakt. Daarvoor is tijd en mankracht nodig. De eigen berekeningen van de Alliantie tonen al aan 1025 dat het anders kan. De inspreker meent dat drastische vermindering van overlast en behoud van de dijken in een goede ruimtelijke adaptatie niet kunnen worden genegeerd. Helaas willen de verantwoordelijke instanties de berekening vooralsnog niet uitvoeren. De bewoners hebben daar grote moeite mee. Er kan bijvoorbeeld een buitenberm zoals bij Uitdam worden aangelegd waarmee de noodzaak voor afgraving van de dijk ontbreekt. De inspreker vraagt PS daarom geen vvgb af te 1030 geven en tijd te nemen voor meer onderzoek.

Mevrouw **Conijn** spreekt in als bewoner. Zij vraagt waarom er geen tijd wordt genomen voor grondig onderzoek en waarom de dijk koste wat het kost in 2021 veilig moet zijn. De minister heeft aangegeven dat tijd niet leidend mag zijn en dat draagvlak onder de bevolking essentieel is. Een recent contraexpertiserapport van de TU Delft in opdracht van de gemeente Amsterdam benadrukt ook dat het belangrijk is om voldoende tijd voor onderzoek te nemen. Het ENW, de deltacommissaris en de commissie-MER hebben inmiddels snoeiharde kritiek op de plannen geleverd; er wordt onvoldoende aangetoond dat er noodzaak voor een dijkverzwaring is. De Alliantie zou zich volgens de insprekerster moeten schamen, maar komt niet verder dan de belofte dat zij waar nodig wil optimaliseren om de ingreep zo minimalistisch mogelijk uit te voeren. Tot nu toe heeft de Alliantie bar weinig blij gegeven van enige welwillendheid om gedegen onderzoek te willen uitvoeren. De insprekerster vraagt daarom wie dat in de gaten gaat houden als PS geen politieke controle uitoefenen en wat de Alliantie als minimalistisch beschouwd wanneer een minder ingrijpende verzwaring de aannemer in zijn portemonnee treft. Zij vraagt ook waarom er niet veel meer innovatieve methoden worden toegepast als dijkankers e.d. Andere waterschappen omarmen deze, maar het HHNK niet.

De insprekerster vindt de huidige plannen risicovol, kostbaar en onomkeerbaar en zegt dat ze onder vuur liggen, niet alleen bij de bewoners maar ook bij experts. PS kunnen niet anders concluderen dan geen vvgb af te geven en het dossier nauwkeurig te volgen; beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

De heer **Kraal** spreekt in namens de bewoners van De Hulk in Hoorn en Scharwoude en is lid van de Adviesgroep Markermeerdijken HHNK. Scharwoude zal verdwijnen achter een gedrocht van een oeverdijk. De keuze wordt opgedrongen aan de Alliantie door de provincie die zich krampachtig vast blijft houden aan het laatste stukje oeverdijk uit het document Ruimtelijke Kwaliteit. Waar Hoorn een strand wil is dat prima, maar er zijn twee stukjes van 1,4 km. lang en 200 meter breed over. De uitwerking van de oeverdijk heeft volgens de inspreker geresulteerd in het toevoegen van een zogenaamde slijtlaag over de lengte waarop 150 meter zand wordt gelegd. Het is de bedoeling dat dit de komende jaren zal wegspoelen in het Hoornse Hop. Voor de kust van Scharwoude betekent dit de oppervlakte van 35 voetbalvelden zand. De provincie heeft drie jaar volgehouden dat een gewone versterking van de Westfriese Omringdijk niet vergunbaar zou zijn en heeft de oeverdijk ontwikkeld als enige optie. Pas dit voorjaar heeft de provincie toegegeven dat de versterking wel vergunbaar is. De nieuwe rekenmethoden zijn echter niet meegenomen. De uitkomst van de MER wordt nu als onrechtmatig bepaald door het standpunt van de provincie in een onzuivere afweging van cultuurhistorische waarden. De inspreker roept op om alternatieven echt te laten onderzoeken en vindt dat er bedenkingen genoeg zijn.

De heer **Van den Thillaart** spreekt in als voorzitter van het bewonerscollectief "Op de Westerdijk" Hoorn. De bewoners zijn direct betrokken bij de ingrijpende veranderingen van het woon- en leefgebied in sectie I en II. Het uitgangspunt van het waterbeschermingsprogramma is sober, robuust en doelmatig. De inspreker wil voorkomen dat door een voortijdige beslissing een onomkeerbaar proces in gang wordt gezet dat in strijd met deze uitgangspunten is. In de tussentijdse MER wordt gesteld dat veilige en duurzame alternatieven een grotere, wellicht doorslaggevende, rol zouden moeten spelen bij de definitieve besluitvorming. Anders dan gesteld, dreigt het meekoppelproject in Hoorn eerder leidend dan volgend te zijn. Hoorn grijpt de aanleg van een vooroever aan als meekoppelkans om een buitendijks stadsstrand te realiseren. De inspreker is niet tegen dijkversterking of tegen een kleinschalig stadsstrand, maar in de huidige plannen betekent dit een immens eiland voor de kust met strand, groen, horeca, fietspaden en 300 parkeerplaatsen. Daarnaast wordt er buitendijks een fiets/wandelpad gepland direct achter de woningen, terwijl er een pad op de kruin van de dijk loopt. Het hoogheemraadschap heeft meerdere malen bevestigd dat uit het oogpunt van veiligheid een vooroever en een bredere berm niet noodzakelijk zijn omdat de dijk veel sterker blijkt te zijn dan eerder is berekend. In de huidige plannen wordt een vijfde van het Hoornse Hop gedempt. De inspreker wijst erop dat het eeuwenoude historische karakter van de Markermeerdijken als erfgoed definitief tot het verleden gaat behoren, even als de directe waterbeleving. De inspreker vraagt PS er in de besluitvorming rekening mee te houden dat de dijkversterking zoals gesteld in het waterbeschermingsprogramma volledig ondergesneeuwd is geraakt door het meekoppelproject van de gemeente Hoorn. Er zijn duurzame en eenvoudige en kosteneffectieve alternatieven voor handen met behoud van de historische dijk, het Hoornse Hop en het woonmilieu die meer in de lijn zijn met de uitgangspunten sober, robuust en doelmatig. De inspreker eindigt met de woorden beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

De heer **Becker** is vicevoorzitter van de Zuyderzeedijk Alliantie. Hij vindt het belangrijk dat PS zich realiseren dat degenen die inspreken mensen zijn die achter de dijk wonen en voor wie veiligheid vooropstaat. Desondanks geven al deze mensen belangrijke kritiek op de voorliggende plannen. PS dienen zich af te vragen hoe dat kan. Dit komt omdat men niet weet wat nut en noodzaak van de ingrijpende veranderingen is. De bewezen sterkte van de dijk is nog nooit grondig onderzocht en er is geen risicoanalyse. En als die er is wordt die niet met de bewoners gedeeld. Meekoppelprojecten beginnen leidend te worden om te rechtvaardigen dat de dijk op de schop moet. Dit alles heeft ertoe geleid dat er bij de bewoners grote onrust is en dat er een petitie is ondertekend door meer dan 3.000 mensen die is aangeboden aan de vaste Kamercommissie van Infrastructuur en Milieu. Dit heeft geleid tot een motie ingediend door het CDA die wordt ondersteund door VVD, D66 en ChristenUnie. Door een handige manoeuvre van de minister is de motie niet ingediend, maar zal zij opnieuw worden ingediend als het nieuwe kabinet er zit.

De inspreker vraagt PS zich te realiseren dat een vvgb een vergadertechnisch idee is dat op dit moment nog niet aan de orde is omdat de politieke besluitvorming nog niet heeft plaatsgevonden. PS zijn verantwoordelijk en de inspreker hoopt dat zij de verklaring niet afgeven.

De **voorzitter** dankt de sprekers voor hun bijdrage en maakt complimenten dat men zich zo goed aan de insprektijd heeft gehouden.

VRAGEN UIT DE COMMISSIE

De heer **Voskuil** (PvdA) zegt dat de heer Van Tilburg zei dat nut en noodzaak van de versterking onvoldoende is aangetoond en dat er gefocust wordt op sterkte en niet op de culturele erfgoedkwaliteit. Hij is benieuwd waar de inspreker dit op baseert omdat het in zijn beleving anders is. Daarnaast vraagt hij aan welke innovaties men moet denken en hoe die zich verhouden tot de noodzaak om de dijk te versterken.

De heer **Van Tilburg** antwoordt dat de huidige dijk dermate mooi en monumentaal van karakter is dat men, als men die gaat veranderen, het monumentale karakter kwijtraakt.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) zegt dat heel stellig is gesteld dat nut en noodzaak niet bewezen is en dat er geen integrale visie op waterveiligheid zou zijn. Zij vraagt waar dit op wordt gebaseerd.

De heer **De Hollander** zegt dat hierop in het tussenrapport van de MER wordt gewezen. Daarin staan veel kritische noten over de aanpak van de dijkversterking en andere mogelijkheden. De vraag is waarom niet eerst gekeken wordt naar de bewezen sterkte en waarom die niet goed wordt doorgerekend. Er zijn metingen gedaan, maar de rekensommen zijn niet gemaakt. Als er een oplossing uitkomt zoals bij Uidam, kan men de monumentale dijk voor een groot deel intact laten.

De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt of als een halfjaar genomen wordt, de hele dijk wordt doorgerekend en de aankomst dezelfde is als nu voorligt, de inspreker bereid is dit te accepteren.

De heer **De Hollander** antwoordt dat als uit het onderzoek naar bewezen sterkte blijkt dat de dijk op de voorliggende manier aangepakt moet worden en er geen andere oplossing kan worden geboden, het op de voorliggende manier uitgevoerd zal moeten worden.

De heer **Rook** (D66) vraagt de heer Hoekman naar het bezoek van de deltacommissaris en wat hem daarvan is bijgebleven.

De heer **Hoekstra** antwoordt dat het niet ging om één bezoek maar om een aantal bijeenkomsten waarbij tussentijds werkzaamheden door allerlei deskundigen, waaronder die van het HHNK en waterschap Rivierengebied, zijn verricht. Men was vrij snel uit de problemen over de hoogte en de buitendijkse aanleg. Nadat er berekeningen waren gedaan bleek dat de dijk zeer sterk is. De vraag is wat de resultaten zijn als dit voor andere dijkvakken gedaan wordt. Het is een complex vraagstuk en hij raadt aan te praten met deskundigen. Een handzaam rapport is dat van Martijn Kok van de TU Delft voor de gemeente Amsterdam.

Mevrouw **De Groot** (SP) vraagt aan mevrouw Conijn wat dijkankers zijn.

Mevrouw **Conijn** licht toe dat dijkankers objecten zijn die in een dijk worden geslagen om de dijk stabiel te houden. Dit is een nieuwe techniek die bijvoorbeeld in de Watergraafsmere toegepast gaat worden. De inspreker pleit er al langer voor om ook naar toepassing op de IJsselmeerdijk te kijken, maar de Alliantie beschouwt dat niet als een realistische optie, terwijl het een minder

- 1155 invasieve methode van dijkverzwaring is. De Alliantie heeft ervoor gekozen om te verzwaren in grond en daarom is Boskalis aangewezen als aannemer. De insprekerster vermoedt dat de keuze voor Boskalis bepalend is voor de wijze waarop versterkt moet gaan worden.
- 1160 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) gaat in op de opmerking dat de meekoppelkansen bij Hoorn zwaarder wegen dan de veiligheid van de dijk. Zij vraagt in hoeverre de inspreker vindt dat hij niet voldoende is meegenomen in het proces.
- 1165 De heer **Van den Thillaart** zegt dat men wel is meegenomen in het proces, maar op een verkeerd en heel laat moment. In 2013 of 2014 waren er al afspraken met de gemeente Hoorn die een stadsstrand wilde realiseren en toen kwam plotseling de vooroever aan de orde. Men is hierop teruggekomen omdat de dijk voldoende sterk is. Het is de vraag of de vooroever wel nut heeft. De bewoners zijn meegenomen in de discussie, maar daarbij ging het om zenden en was er niet veel ruimte voor discussie.
- 1170 De heer **Oosterhof** gaat in op de vraag over innovatie van de heer Voskuil. Tot nu toe wordt er erg gekeken vanuit grondverzet, terwijl er constructieve oplossingen zijn zoals bij Spakenburg of de Watergraafsmeer worden toegepast. Er zijn combinaties van oplossingstechnieken mogelijk en tot nu toe wordt er steeds naar één oplossingstechniek gekeken.
- 1175 **EERSTE TERMIJN**
Mevrouw **De Groot** (SP) merkt op dat er enige tijd geleden al sprekers in de commissie zijn geweest. Toen vond de SP dat, net als de bij de kustbebouwing en de Oostelijke Vechtplassen, de commissie niet voldoende in de gelegenheid was gesteld om met de inwoners te spreken. Er zijn sprekers bij wie de bezwaren voor het belangrijke project niet zijn weggenomen, alhoewel het
- 1180 vorige gesprek met de commissie wel wat geholpen heeft. Mevrouw De Groot vraagt hoe het verder gaat; worden de sprekers serieus gehoord en de plannen opgevolgd; hebben ze gelijk en hoeft er nu niet zo zwaar ingezet te worden als bedacht is; zijn de dijken grotendeels sterk genoeg, te meer omdat ze aan het Markermeer, de Dode Zee van Noord-Holland, liggen? Mevrouw De Groot hoopt dat zij na afloop van de behandeling het idee zal hebben dat de commissie kan instemmen met de vvgb,
- 1185 maar krijgt er steeds meer twijfels over.
In 2018 worden de eerste projecten voor subsidie ingediend. Mevrouw De Groot vraagt of de gedeputeerde al een idee heeft van de aanvragen die er gaan komen. Zij wil bij de meekoppelkansen niet alleen gaan voor economie, dus niet alleen voor kansen voor exploitanten van vakantiehuisjes en de horeca, maar ook voor de "gewone" mensen met een kleine en zeer kleine beurs. Ze roept op
- 1190 om het toerisme probleem dat Amsterdam over zich heeft laten komen niet op te lossen. De Markermeerdijken mogen vooral voor de rustzoekers blijven.
De technische vragen over bijlage 3 zijn goed beantwoord. Als het gaat om bijlage 1, de voordracht, vraagt mevrouw De Groot waarom de activiteit bouwen van een bouwwerk door HHNK is ingetrokken.
- 1195 De **voorzitter** wijst erop dat de SP-fractie bijna door de spreektijd heen is.
- 1200 De heer **Kramer** (GroenLinks) zegt dat zijn belangrijkste bedenking de methode van dijkversterking betreft die hoe dan ook leidt tot aantasting van de monumentale en cultuurhistorische waarde van de dijken en de omgeving. Dit staat ook in de voorliggende stukken en wordt dus erkend. Het Rijk heeft een alternatieve methode van innovatieve bemaling in combinatie met het beginsel van bewezen sterkte niet nader willen onderzoeken. Er ligt in de Tweede Kamer nog steeds een motie op de plank die wacht op behandeling na het aantreden van de nieuwe regering. De heer Kramer vraagt of niet eerst duidelijk moet zijn wat de Kamer hiermee doet voordat PS het besluit nemen om een
- 1205 vvgb af te geven.
Bij de recente bijeenkomst van de Alliantie bleek een breed draagvlak te bestaan voor de meeste deelprojecten. Vanavond wordt een ander beeld opgeroepen. De heer Kramer heeft een aantal sprekers niet gezien tijdens de bijeenkomst van de Alliantie en vraagt of ze wel waren uitgenodigd. Hij krijgt de indruk dat er geen noodzakelijk draagvlak is. In de ruimtelijke onderbouwing passeren weliswaar alle projecten de revue, maar gezien de eerdere toezeggingen van gedeputeerde Loggen verwachtte de heer Kramer dat er over de afzonderlijke projecten nog apart gesproken zou worden, net als over de ins en outs van de meekoppelkansen, zodat PS per project kunnen ingaan op specifieke bezwaren vanuit de bevolking. Dit lijkt mosterd na de maaltijd als er eerst een ontwerp-vvgb wordt vastgesteld.
- 1210 Alles overziend heeft het de voorkeur van de GroenLinks-fractie om nu te volstaan met commentaar en nog geen uitspraak te doen over de ontwerp-vvgb.
- 1215

1220 Mevrouw **Haagsma** (CDA) merkt op dat de Markermeerdijken 1,2 miljoen mensen beschermen. Bij toetsing in 2006 bleek de dijk op enkele plekken niet sterk genoeg is. Het CDA twijfelt niet over nut en noodzaak van de integrale visie op waterveiligheid. Wel ziet het verschil in aanpak, onderzoek en proces zoals bij Uitdam. Daardoor ontstaat een verschil in beleid waarvan mevrouw Haagsma zich kan voorstellen dat dit vreemd overkomt op de bewoners. Ook zij vindt de borging van onafhankelijk onderzoek belangrijk en refereert aan de motie. PS kunnen niet allerlei verklaringen van experts op hun merites beoordelen, maar zij heeft vragen over de tijdigheid van de huidige besluitvorming. Zij vraagt de gedeputeerde wat de invloed is als de verklaring niet wordt afgegeven of als op de motie in de Tweede Kamer wordt gewacht. Mevrouw Haagsma staat achter veel projecten, maar kan zich voorstellen dat er naar het proces en het onderzoek worden gekeken.

1230 De heer **Rook** (D66) leest in de stukken dat het voorleggen van een vvgb niet verplicht is en bedankt GS ervoor dat zij dit toch doen. Het is een omvangrijk project waar veel bewoners bij betrokken zijn. In een werkbezoek met bewoners en partijen zijn PS geïnformeerd, maar er is een verschil met wat er vanavond te horen is en toen. De heer Rook vindt het belangrijk dat zichtbaar wordt wat de zienswijzen zijn en hij vraagt of PS die te zien krijgen en ruimte hebben om daarop te reageren. De meekoppelkansen zijn belangrijke onderwerpen in het geheel. Natuur en recreatie worden in fase 1 goed aangepakt en daar is de D66-fractie positief over. Er zijn ook andere meekoppelkansen en de heer Rook is benieuwd hoe die in fase 2 vorm gaan krijgen.

1240 De heer **Voskuil** (PvdA) begrijpt uit de inspraak van vanavond dat er geen discussie is over de vraag of dijken veilig moeten zijn. De vraag die voorligt is hoe daarmee omgegaan moet worden en wat de gevolgen voor de omwonenden zijn. De insprekers zijn betrokken mensen die met veel passie spreken over hun dijk en wat daar gebeurt. De heer Voskuil wil ze daarvoor bedanken en een compliment maken omdat het mooi is als mensen zo betrokken zijn bij hun eigen leefomgeving. De boodschap die in eerdere gesprekken naar voren is gekomen, is dat het pijnpunt zit in verschil van opvatting over het voorstel en het plan dat in ontwikkeling is en de ideeën die de bewoners zelf hebben. Het gaat dan niet meer om veiligheid van de dijken, maar over tegenstellingen in cijfers, rekenmethoden, bureaucratie en de oplossing voor bepaalde tracés. De heer Voskuil ziet dat daarbij het gezamenlijke doel van de cultuurhistorische waarde en de veiligheid uit het oog wordt verloren en vindt dat jammer.

1250 Een aantal sprekers heeft opgemerkt dat niet de gehele dijk is doorgerekend volgens de methodiek van bewezen sterkte die bij Uitdam heeft gezorgd voor een andere aanpak. De heer Voskuil hoort graag van de gedeputeerde wat zo'n toets kan opleveren. Hij sluit zich aan bij de andere vragen die zijn gesteld. Hij sluit af met de wens dat er net zo hard gewerkt wordt aan het herstel en behoud van een goede verstandhouding tussen de overheid en de bewoners als aan de veiligheid.

1255 Mevrouw **Rommel** (VVD) merkt op dat de VVD veel mensen heeft gesproken op diverse bijeenkomsten en de zorg van de bewoners begrijpt en hun betrokkenheid, inzet en kennis erkent. Het gehele dijktraject is een provinciaal monument en dat maakt het lastig om keuzes te maken. Het gaat echter ook om de veiligheid van 1,2 miljoen Noord-Hollanders. Zij vindt het erg belangrijk dat bewoners en belangengroeperingen bij dit project worden betrokken en betrokken blijven; er moet een breed draagvlak zijn. Mevrouw Rommel constateert dat veel bewoners het idee hebben dat niet alles goed doorgerekend is. Ze vraagt of de gedeputeerde daarover en over de communicatie en de innovatietechnieken meer kan zeggen.

1265 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) was aanwezig bij de presentatie van de Markermeerdijken en was toen enorm onder de indruk van de kennis en kunde van de aanwezigen. Zij heeft het merendeel van de insprekers van vanavond tijdens die bijeenkomst niet gezien en vraagt zich af of die uitgenodigd waren. Zij krijgt niet de indruk dat veel bewoners zijn meegenomen in het proces. Mevrouw De Meij wil niemand beschuldigen, maar vraagt zich af waarom het bij Uitdam wel gelukt is om tot andere technieken te komen en elders niet. Zij vraagt of de gedeputeerde bereid is om onderzoek te doen naar de rest van de dijk, zoals de insprekers vragen.

1275 De heer **Klein** (CU-SGP) zegt dat het grote project invloed heeft op een heel karakteristiek stuk van Noord-Holland en dat men daarom heel zorgvuldig moet werken. Aan de andere kant is het interessant dat de huidige dijk het resultaat is van eeuwenlang cultuurontwikkeling en versterking van de waterveiligheid. De insprekers en de reacties geven aan dat er twijfel is over de mate waarin de waterveiligheid leidend is. De heer Klein vindt het belangrijk om die centraal te stellen. De meekoppelkansen mogen niet leidend worden. Zijn gevoel is dat een aantal bewoners vindt dat de historische en landschappelijke waarden in het proces te weinig aandacht krijgen. De grote vraag die

1280 boven de markt hangt is of de methodiek van bewezen sterkte en de pompen op de Houtribdijk voldoende alternatief zijn voor de plannen. De Tweede Kamer twijfelt daar nog over en de discussie met de minister is nog niet afgerond. De heer Klein vraagt zich af of het verstandig is om nu een vvgb af te geven of dat beter gewacht kan worden op wat bij de landelijke overheid gebeurt. Hij krijgt daarop graag een reactie van de gedeputeerde.

1285 De **voorzitter** geeft aan dat de heer Klein bijna door zijn spreektijd heen is.

1290 Mevrouw **Vermaas** (PvdD) heeft weinig toe te voegen aan wat al is gezegd en sluit zich aan bij de vragen over het proces en de rol van de Tweede Kamer. Zij benadrukt dat men niet moet vergeten dat de klimaatverandering een grote rol gaat spelen en dat er mogelijk meer van dit soort situaties ontstaan. Zij herinnert eraan dat het belangrijk is dat PS hun verantwoordelijkheid nemen in het realiseren van het Klimaatakkoord van Parijs.

De vergadering wordt tien minuten geschorst.

1295 De heer **Van der Hoek** (gedeputeerde) begint met een algemene reactie op wat de insprekers hebben ingebracht en zal daarna ingaan op de specifieke vragen van de partijen. Hij heeft de vele zorgen gehoord. Er is natuurlijk veel begrip voor de optiek van de bewoners en hun betrokkenheid. In het kader van de ontwerp-vvgb wil hij een aantal zaken scheiden en alleen ingaan op de dingen die daarmee te maken hebben.

1300 Er wordt gesproken over het afgeven van een vvgb, maar het gaat om een ontwerp-vvgb. De definitieve vvgb komt nog in de commissie en uiteindelijk ook in PS. Durgerdam is genoemd, maar zit niet in de ontwerp-vvgb. De gedeputeerde gaat daar vanavond dan ook niet op in.

1305 Er is opgemerkt dat het niet het juiste tijdstip is voor een ontwerp-vvgb. Dit suggereert dat er een keuze kan worden gemaakt door PS om er wel of niet iets mee te doen. De gedeputeerde zegt dat het niet zo werkt; het hoogheemraadschap/de Alliantie heeft een aanvraag gedaan en vervolgens moet de provincie daarmee volgens de juiste procedures aan de slag. Vandaar dat de ontwerp-vvgb voorligt.

1310 Er zijn opmerkingen gemaakt over de communicatie en participatie. Deze zijn geen onderdeel van de afweging bij ruimtelijke ordening, maar absoluut zeer belangrijk. De gemaakte opmerkingen, maar ook andere die al gemaakt zijn in relatie tot de Alliantie, zijn genoteerd en worden meegegeven aan gedeputeerde Loggen die ze in het proces richting het hoogheemraadschap en de Alliantie zal inbrengen.

1315 De ontwerp-vvgb gaat niet over de stenen, het strand of de fietspaden maar over de ruimtelijke ordening en of er een strijdigheid is met het bestemmingsplan. Ook gaat de ontwerp-vvgb niet over de meekoppelkansen, die niet leidend zijn. De gedeputeerde wil het bij die opmerking houden, want ook de meekoppelkansen zijn niet aan de orde bij de ruimtelijke ordeningprocedure.

De vraag of nut en noodzaak zijn aangetoond is veel gesteld. In de optiek van GS is die aangetoond in de onderzoeken door de specialisten. De minister heeft vervolgens de opdracht gegeven waardoor het proces is gestart en PS hun rol moeten spelen.

1320 De SP heeft gezegd dat de inwoners niet voldoende zijn betrokken. De gedeputeerde hoopt dat dit niet geldt voor dit onderwerp, want vanuit PS en GS zijn er diverse werkbezoeken georganiseerd en is er veel met bewoners gesproken. Zijn beleving is dat de aandacht er zeker is. Ook vanavond heeft men de mogelijkheid gekregen om zijn verhaal te doen.

1325 Mevrouw **De Groot** (SP) constateert dat er vanavond een hoop mensen zijn gekomen die zij niet eerder heeft gesproken. Daarom vraagt zij zich af of iedereen voldoende is gehoord.

De heer **Van der Hoek** (ged.) antwoordt dat hij die vraag niet voor mevrouw De Groot kan beoordelen, omdat GS niet verantwoordelijk zijn voor het gehele proces.

1330 Er werd gevraagd of de dijken sterk genoeg zijn. De gedeputeerde antwoordt dat dit niet zo is en dat anders de discussie vanavond niet gevoerd had hoeven worden. Er zijn voor 2018 geen aanvragen voor meekoppelkansen gedaan. De aanvraag voor het bouwwerk is ingetrokken omdat de welstandsc commissie van de betreffende gemeente vond dat de aanvraag verder moest worden uitgewerkt.

1335 GroenLinks heeft gevraagd naar de methode, die leidt tot een aantasting. De gedeputeerde denkt dat het proces van ruimtelijke ordening en de vervolgstappen de aantasting raakt, maar dat dit juist is wat men zo goed mogelijk probeert te regelen.

1340 Het CDA en andere partijen hebben gevraagd of op de Tweede Kamer moet worden gewacht. De gedeputeerde vindt dat dit niet hoeft. Het gaat om een ontwerp-vvgb en het is de verwachting dat tegen de tijd dat men toe is aan de definitieve vvgb de Kamer een uitspraak heeft gedaan. Ook werd

opgemerkt dat nog met gedeputeerde Loggen over de projecten zou worden gesproken. De gedeputeerde kan dit bevestigen, maar dit gaat over de projecten/meekoppelkansen die pas in een later stadium aan de orde komen.

1345 D66 heeft gevraagd of zij de zienswijzen te zien krijgt en hoe de meekoppelkansen in fase 2 eruit zien. De gedeputeerde zegt dat de zienswijzen zeker te zien zullen zijn en dat fase 2 vanavond niet aan de orde is.

1350 Er is gevraagd waarom niet de gehele dijk is doorgerekend. Naar de mening van GS is dat wel gedaan en de gedeputeerde herkent de opmerking niet. De innovatietechnieken zijn voor de vvgb niet van belang, maar is wel een belangrijk onderwerp. 50PLUS heeft gevraagd of er nader onderzoek wordt gedaan. De gedeputeerde zegt dat op basis van de rijksrichtlijnen al heel veel onderzoek is gedaan en dat dit wordt gecontroleerd, maar dat gezien de discussie en de vragen van PS en de insprekers een verfijning van de onderzoeken van belang is en dat de innovatie daarin een belangrijk aspect moet zijn.

1355 De heer **Voskuil** (PvdA) zegt dat hij niet heeft opgemerkt dat de dijk niet is doorgerekend, maar dat de hij de indruk van de insprekers heeft gekregen dat de bewezen sterkte-systematiek niet op de hele dijk is losgelaten. Hij heeft gevraagd of dat klopt en wat er gebeurt als dat alsnog wordt gedaan. Hij wil daaraan koppelen dat hij het op prijs stelt als een aantal specifieke vragen die vanavond gesteld zijn, ook al maken die misschien geen
1360 deel uit van het ontwerp-vvgb-traject, schriftelijk beantwoord worden.

1365 Mevrouw **De Groot** (SP) constateert dat de ontwerp-vvgb inhoudt dat de plannen ter inzage komen te liggen en dat men daarop bezwaar kan maken. Dit is weer een extra gang voor degenen die het betreft. Zij vindt daarom dat de ontwerp-vvgb niet ter inzage moet worden gelegd.

1370 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) merkt op dat de gedeputeerde zei dat er niet gewacht hoeft te worden op de motie in de Tweede Kamer. Zij vraagt wat die paar maanden op zo'n lange tijd uit uitmaken.

De heer **Kramer** (GroenLinks) sluit zich aan bij de gestelde vragen.

1375 De heer **Van der Hoek** (ged.) antwoordt dat de bewezen sterkte-systematiek niet op de hele dijk is toegepast omdat de minister dit zo heeft aangewezen. De provincie heeft daar geen zeggenschap over. Het beantwoorden van de specifieke vragen schriftelijk beantwoorden is lastig, maar de reguliere gedeputeerde komt in de verdere behandeling van het stuk terug op de gemaakte opmerkingen.

1380 De heer **Voskuil** (PvdA) gaat hiermee akkoord als de vragen daar dan ook in terugkomen.

1385 De heer **Van der Hoek** (ged.) begrijpt dat de SP een soort stemverklaring aflegt waarin zij zegt dat de vvgb niet ter inzage moet worden gelegd. Het lijkt hem juist goed om dit wel te doen omdat dan gemotiveerd in de zienswijze moet worden aangegeven waar het volgens de bezwaarmakers aan schort. Vervolgens komt er een gedegen motivering waarom de zienswijze wel of niet gehonoreerd moet worden.

1390 Er is een aantal redenen waarom niet gewacht kan worden op de Tweede Kamer. Het zorgt voor een aantal maanden vertraging, terwijl het in het proces uiteindelijk bij elkaar komt. Daarnaast moet de provincie niet alleen een betrouwbare overheid naar de bewoners zijn, maar ook naar de partijen die een aanvraag hebben gedaan. Daar moet ordentelijk op worden gereageerd. De gedeputeerde is er niet voor om dat proces te stoppen. De volgende stappen komen nog een aantal keer terug in de commissie en in PS. Nu volgt eerst een termijn van zes weken waarin een zienswijze kan worden neergelegd. Hij ziet geen aanleiding om daarin een vertraging op te werpen.

1395 De **voorzitter** constateert dat het onderwerp terugkomt in PS van 6 november 2017 en niet als hamerstuk wordt geagendeerd.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

7. **Bagenda Ruimte**

1400 a. **Ruimte/Duurzame energie: brief GS aan PS, ontwerpbesluit wijziging Uitvoeringsregeling opstellingen voor zonne-energie t.a.v. dorpslinten**

De **voorzitter** licht toe dat de commissie EEB hierbij is uitgenodigd. Gezien de nauwe samenhang van de Uitvoeringsregeling opstellingen voor zonne-energie t.a.v. dorpslinten met artikel 32a van de PRV, ook ten tijde van de vaststelling van artikel 32a PRV, wordt de commissie gevraagd om de ontwerpwijziging te bespreken en GS eventuele suggesties te doen met betrekking tot de inhoud ervan.

De brief van GS aan PS over het overzicht opstellingen voor zonne-energie Noord-Holland is opgesteld n.a.v. een toezegging aan de commissie RWW op 18 september jl.. Deze komt ter kennisname op de agenda van de commissie RWW op 4 december a.s., maar heeft raakvlakken met het voorliggende agendapunt. De commissie kan de brief dus betrekken bij de behandeling.

INSPREKERS

De heer **Dasselaar** spreekt in namens Kritisch Platform Ontwikkeling de Zijpe. Er is veel draagvlak voor zonne-energie behalve als het gaat om grootschalige zonne-energie. De inspreker heeft enige suggesties omdat hij bedenkingen heeft over het voorstel dat zonne-energie bij lintbebouwing wil toestaan. De term "lintbebouwing" is echter zo vaag gedefinieerd dat al het landelijk gebied daarvoor in aanmerking zou kunnen komen, maar dat staat juridisch nog niet vast. Het voorstel van GS is om het maar te proberen en de burgers te laten procederen. De inspreker vindt dit een slecht idee. Het lijkt een beetje op de situatie bij Zijpe bij de Grote Sloot waar tien jaar lang geprocedeerd is over een windmolen. Dezelfde mensen worden nu geconfronteerd met een zonneweide en mogen weer gaan procederen.

De inspreker vindt draagvlak cruciaal. Het blijkt echter dat er in de gemeente helemaal geen draagvlak is omdat er op de bovenstaande manier te werk wordt gegaan. Dit is niet de manier waarop men zonne-energie op grote schaal moet inbrengen. Dat moet zorgvuldig en met echte inspraak gebeuren.

De heer **Klein** (CU-SGP) herkent de opmerking dat "lintbebouwing" vaag gedefinieerd is. Hij vraagt of er een specifiek project is waar de inspreker bang voor is.

De heer **Dasselaar** antwoordt dat er vorige week een vergunning is afgegeven voor een project in de gemeente Schagen in landelijk gebied waar woningen staan.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) heeft niet gehoord wat alternatieve locaties zijn.

De heer **Dasselaar** zegt dat die er zijn. Men moet eerst zonnepanelen op daken plaatsen, want als de daken leeg zijn en landelijk gebied wordt volgebouwd is dat desastreus voor het draagvlak. Het aanleggen van zonneweides kan ook in industriegebieden en op de Afsluitdijk.

Mevrouw **Kanis** spreekt in namens werkgroep Polder B in de Zijpe en daarmee ook als omwonende van een net afgegeven vergunning voor een zonneakker. Zij vertelt zeer recent te zijn geconfronteerd met de aanvraag voor een zonneweide van 1,5 ha. voor 7.500 zonnepanelen op circa 350 meter van haar huis, in vol zicht. Zij heeft hier niets over gehoord via de eigenaar of de gemeente. Pas nadat een stukje in de krant had gestaan, werd door de gemeente een informatieavond belegd. Dit bleek geen informatieavond over de plannen te zijn, maar een mededeling dat de vergunning afgegeven ging worden. De gemeente Schagen gaf als reden daarvoor dat zonneakkers van de provincie moeten, dat het past in het bestemmingsplan en binnen de provinciale regels valt. De insprekerster vraagt of het klopt dat het voor een zonneweide niet noodzakelijk is om het bestemmingsplan te wijzigen. Het lijkt haar in tegenspraak met de nota Perspectief voor Zon die stelt dat er van het bestemmingsplan moet worden afgeweken.

De insprekerster voelt zich aangevallen en nu de vergunning is afgegeven, wordt ze direct naar de rechter gestuurd. Dit komt naar haar mening omdat de druk van partijen die willen profiteren van de energiesubsidies groot is, de provincie geen goede en heldere richtlijnen heeft om het platteland en de burgers te beschermen en de gemeente vergunningen afgeeft onder het mom dat het van de provincie moet. Dit is bevestigd door antwoorden van gedeputeerde Geldhof op vragen van de heer Bruggeman waarin staat dat ervoor is gekozen om het beleid niet verder te concretiseren of dicht te regelen zodat de gemeentebesturen aan dit traject gemotiveerd invulling kunnen geven; de provincie bekijkt dan of het redelijk wordt uitgelegd en zo nodig kan de rechter zijn oordeel geven. De insprekerster vindt het een herhaling van zetten en dezelfde situatie als bij de windturbines. Toen duurde de gang naar de rechter meer dan tien jaar. De insprekerster vraagt of PS hun rol om mee te werken aan duurzame energieopwekking zo interpreteren en het overlaten aan burgers om naar de rechter te stappen. Zij hoopt dat PS zich ervan bewust zijn dat n.a.v. deze vergunning een lawine van aanvragen zal komen. Als er geen goede regels zijn betekent dit dat de omwonenden en de heerlijkheid van het platteland de dupe zijn.

- 1465 Mevrouw **Lootsma** spreekt in namens de omwonenden. Zoals de vorige inspreker zei, heeft men uit de media moeten vernemen dat er een vergunning voor een zonneakker is aangevraagd. De gemeente heeft daarna een informatiebijeenkomst georganiseerd die veel onduidelijkheid heeft opgeleverd. Vervolgens heeft de gemeente een brief gestuurd waardoor de onduidelijkheid nog groter werd. In de tussentijd is de vergunning op 9 oktober verleend. De inspreker vraagt hoe
- 1470 zorgvuldig de besluitvorming heeft plaatsgevonden als veel vragen niet zijn beantwoord. Tijdens de inloopavond werd duidelijk dat de gemeente geen beleid heeft geformuleerd omtrent zonneakkers en dit ook niet wil doen en verwijst naar de provincie. De vraag is op basis waarvan de aanvraag wordt getoetst. De inspreker vraagt of het niet efficiënter is om eerst samen met de provincie beleid te maken en dat vervolgens uit te voeren in plaats van individuele aanvragen te beoordelen.
- 1475 Het lijkt erop of de gemeente eenzelfde strategie hanteert als met de windturbine. Met de ervaringen en kennis van nu weet de inspreker dat dit geen goede strategie is. De wethouder heeft tijdens de inloopavond gezegd dat er sprake is van een deal met de aanvrager die bij verlening van de vergunning voor de zonneakker afziet van het plaatsen van een windturbine. De inspreker vraagt zich af of de vergunning daarom wordt verleend. Door de handelswijze van
- 1480 de gemeente en de onbeantwoorde vragen is er geen draagvlak bij de omwonenden. Men is bang dat er straks overal zonneakkers komen en dat het open landschap hierdoor verloren gaat. Om allerlei procedures te voorkomen, is het belangrijk dat de gemeente en de aanvrager eerst alle twijfel rond deze aanvraag wegnemen. Daarnaast moet de gemeente samen met de provincie beleid maken.
- 1485 **EERSTE TERMIJN**
Mevrouw **Visser** (PvdD) zegt dat zij meer zonneparken alleen maar toe kan juichen, maar natuurlijk wel in samenspraak met de omwonenden. Zij ziet ook liever de daken volgelegd met panelen, maar het is al eerder gezegd dat men het zich niet kan veroorloven om geen zonneakkers te plaatsen als men de klimaatdoelstellingen wil halen. De Hoogovens laat men er niet op draaien, maar daar zijn
- 1490 weer andere plannen voor zoals te lezen valt in het rapport van Urgenda dat zij aan iedereen kan aanraden. Wat betreft de PvdD is het alle zeilen bijzetten door wind- en zonne-energie. Mevrouw Visser heeft geen bezwaar tegen het voorstel en stelt als extra aanvulling voor om buiten de lintdorpen ook zonnepanelen rond, langs en tussen de landingsbanen van Schiphol te plaatsen. Zij ziet die
- 1495 mogelijkheid graag toegevoegd aan de ontwerpwijziging.
- De heer **Bruggeman** (SP) vindt dat er voor de zonneparken een goede regeling is gemaakt n.a.v. de regeling voor windmolens die steeds werd bijgesteld of veranderd moest worden. Vervolgens is de uitvoering gedelegeerd aan GS. Men was nauwelijks bezig of GS kwamen m.b.t. Groene Hoek met het
- 1500 idee om de regels te veranderen en de zonnepanelen hoger te maken dan was afgesproken. Nu is er een tweede geval waarbij de regels weer worden aangepast. Gemeente Schagen blijkt zelfs vooruitlopend op de regels al een vergunning te hebben verleend. Het uitgangspunt voor de regeling voor zonneparken was goed regelen en beginnen waar het het meest verantwoord is. In plaats daarvan is er een vage regeling gekomen. De heer Bruggeman verwijst naar de antwoorden op de technische vragen die dat bevestigen. GS kiepen het over de
- 1505 schutting naar de rechtbank en daar moeten de bewoners het maar uitprocederen. De heer Bruggeman doet de suggestie om heldere regels te maken. In Schagen is al eindeloos geprocedeerd over een windmolen en op datzelfde terrein komt nu weer een zonnepark en kan men weer naar de rechter. Het heeft geen prioriteit en de heer Bruggeman suggereert om het niet te
- 1510 doen.
- De heer **Klein** (CU-SGP) vindt het een prima voorstel om een juridische aanpassing te doen op een idee dat men al had, namelijk om zonneweiden toe te staan aan de rand van dorpen en dorpslinten daarin mee te nemen. Hij valt wel over het feit dat het nu wel erg vaag gedefinieerd is en dat met
- 1515 deze definitie heel veel overhoop gehaald wordt aan discussies over de interpretatie. Hij denkt de definitie beter geformuleerd kan worden.
- Mevrouw **Haagsma** (CDA) is niet te spreken over de procedure. PS worden gehoord maar besluiten niks. Zij vraagt hoe de gedeputeerde tegen de route aankijkt en of het niet beter is om met
- 1520 structureel beleid te komen voor plekken waarover PS mogen beslissen in plaats van de belangrijkste beslispunten met vaagheden en vraagtekens in een uitvoeringsregeling op te nemen. Ook mevrouw Haagsma vindt de definitie vaag en vraagt zich af wat de precedentwerking is. Zij vraagt of de gedeputeerde het voorstel ter besluitvorming en mogelijke andere wijzigingen binnen de uitvoeringsregeling aan PS wil voorleggen. Er wordt elke keer een uitzondering gemaakt en dat
- 1525 scheidt jurisprudentie.

Mevrouw Haagsma constateert dat er voor zonneparken steeds uitzonderingen worden gemaakt. Ze vraagt zich af of, aangezien de definitie van verstedelijking ook niet helder is, het dan ook mogelijk is om steeds twee of drie woningen te bouwen.

- 1530 Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) sluit aan bij de inbreng van de PvdD. Zij is het wel met de heer Klein eens dat de definitie niet geruststelt, maar heeft helaas geen suggestie voor een betere formulering. Zij stelt voor om er nog eens goed naar te kijken.
- 1535 Mevrouw **Rommel** (VVD) geeft als suggestie mee om de definitie helderder te maken, ook wat betreft de concrete afstand die tot de bebouwing moet worden gehanteerd.
- 1540 De heer **Voskuil** (PvdA) is een groot voorstander van alle mogelijkheden voor duurzame energie en dus ook voor zon. Daar staat naast dat men zorgvuldig moet omgaan met het landschap. Hij is blij dat de linten worden toegevoegd, maar wil benadrukken dat de impact op natuur en landschap en cultuurhistorische waarden wel goed bekeken moet worden. Hij hoort graag meer over de opmerkingen over de vage definitie. De heer Voskuil stelt dat als men overgaat van weidevogelleefgebieden naar weidevogelkerngebieden er vlekken vrijkomen. Hij vraagt of er dan wel dingen mogen en doet als dat het geval is de suggestie om dat beter te regelen. Door de praktijkconferentie Zonne-energie werd de vraag naar een afwijkingsbevoegdheid bij hem
- 1545 opgeroepen. Er werd daar geklaagd dat er bovenop het dak van een parkeerplaats geen zonnepanelen mogen worden geplaatst omdat die maar tot 1,5 meter mogen komen. Een ander punt van zorg is dat er nu staat dat een park mag worden aangelegd als het aan één zijde grenst aan een agrarisch bedrijf. De heer Voskuil wil graag weten of er genoeg rekening wordt gehouden met de andere drie zijden.
- 1550 Mevrouw **Haagsma** (CDA) meent dat er wel zonnepanelen op een parkeerplaats mogen worden geplaatst. Zij werd getriggerd door de afwijkingsbevoegdheid. Op dit moment maken GS gebruik van de afwijkingsbevoegdheid en leggen die aan PS voor ter luister. Zij vraagt wat de heer Voskuil vindt van de gekozen route door de gedeputeerde en of hij vindt dat PS als
- 1555 er afgeweken wordt een besluit moeten nemen.
- 1560 De heer **Voskuil** (PvdA) vindt de route creatief. Of het als besluit moet worden voorgelegd hangt af van de grote van de afwijking. Als het gaat om iets groots, lijkt het hem goed dat PS in ieder geval geïnformeerd worden. Het voorbeeld ging om parkeerplaatsen buiten stedelijk gebied.
- 1565 Mevrouw **Strens** (D66) is voorstander van het beleid omdat voor de energietransitie ruimte nodig is, zowel fysiek als wat betreft de regelgeving. Zij vindt dat de aanpassing daaraan voldoet. Zij vraagt of de gedeputeerde een extra duiding kan geven over de reikwijdte van dorpslinten als relevante verstedelijkingsstructuur. Dat er vraag is naar provinciaal beleid voor zon blijkt wel uit de lijst met lopende projecten die is meegestuurd waarvoor zij de gedeputeerde bedankt. N.a.v. de praktijkconferentie over zon stelt mevrouw Strens dat de mogelijkheden voor zon in de gebouwde omgeving groot zijn. Zij vraagt in hoeverre de provincie de gemeente faciliteert om juist in de stedelijke gebieden geschikte locaties in kaart te brengen, zoals met behulp van de Zonneatlas.
- 1570 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) zou het ongepast vinden als GS het besluit zouden nemen. Zij vindt het raar dat een aantal maanden geleden is gesproken over beleid waarvan een maand geleden is afgeweken. Zij is het met mevrouw Haagsma eens dat de procedure niet juist is omdat PS hierover dienen te besluiten. De omschrijving van BSG is onduidelijk. Het is te gek voor woorden om mensen op kosten te jagen door ze naar de rechter te sturen. Mevrouw De Meij wijst GS erop dat een aantal gemeenten met lintbebouwing al jarenlang vragen om woningen te kunnen bouwen aan het eind van de lintbebouwing en dat dit altijd is tegengehouden. Zij heeft de indruk dat iemand met een initiatiefvoorstel komt waar een verhaal aangepast wordt in plaats van andersom. Zij vindt dat niet gepast.
- 1575
- 1580 Mevrouw **Geldhof** (ged.) memoreert dat het beleidskader voor zon voor de zomer van 2016 is vastgesteld door PS. De kernwaarde was dat dat werd meegegeven binnen welke kaders gemeenten in hun ambitie voor zonneweiden kunnen voorzien en dat de verantwoordelijkheid bij de gemeenten werd gelegd. Het proces om te komen tot het beleidskader voor zon is met veel partijen vastgesteld en er hebben meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden waarbij PS uitgenodigd waren. Wat voorligt is
- 1585 niet dat GS gebruikmaken van een afwijkingsbevoegdheid, maar dat de PRV anders wordt ingevuld: de regels worden vastgelegd in de PRV en de uitvoering komt bij GS. GS maken nu gebruik van de

mogelijkheid om aan PS voor te leggen wat zij voornemens zijn te wijzigen, maar daarna beslissen uiteindelijk GS zelf.

- 1590 Toen PS en GS vorig jaar bezig waren met de vaststelling is de plek achter een lint gezien als een relevante verstedelijkingsstructuur, niet het lint zelf. Het blijkt dat er onduidelijkheid is over de vraag of een lint ook gezien kan worden als een relevante stedelijke structuur.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) vraagt of bedoeld wordt dat achter het lint een zonneakker kan worden aangelegd.

1595

Mevrouw **Geldhof** (ged.) zegt dat het gaat om een agrarisch gebied waar een zonneweide kan komen. GS wilden dit beter omschrijven en zijn daarom gekomen met deze wijziging. Het gaat niet om bouwen in het lint. Ook daar waar nu beschermingszones zijn in de vorm van een bufferzone of een weidevogelleefgebied kan het niet en dat blijft ook zo.

1600

Wat betreft het kwaliteitsbeeld in de toekomst merkt de gedeputeerde op dat PS nog geen besluit hebben genomen over de vraag of het kwaliteitsbeeld überhaupt overgenomen wordt en dat er dus nog niks over gezegd kan worden.

1605

Op het zonnecongres is gesproken over de manier om de aanleg van zonnepanelen binnenstedelijk te faciliteren. Hier is ook een motie over aangenomen. De provincie heeft naar alle gemeenten een informatiepakket gestuurd over wat er is, er is een aanjager voor zonne-energie, een Zonneatlas, een duurzaamheidstour en er is een praktijkconferentie over zon geweest. Andere ideeën zijn altijd welkom. De opmerking dat iemand geen zonnepanelen op het dak van een parkeerplaats mag aanleggen, klopt niet. Daarbij is sprake van een meervoudig ruimtegebruik en dat betekent dat men niet maar 1,5 meter hoog mag.

1610

Er is ook gevraagd om een hardere definitie te maken. Dat is een goede vraag, maar tegelijkertijd wil de gedeputeerde niet steeds terug hoeven komen bij PS. Zij wil maatwerk kunnen leveren waar PS ook steeds om vragen. De gemeenten krijgen de kans om de zonneweides te realiseren en daar hoort bij dat de provincie het loslaat; het is aan de lokale politiek om binnen de kaders tot de uitwerking en het realiseren van draagvlak onder bewoners te komen.

1615

Mevrouw **Haagsma** (CDA) vraagt of het loslaten alleen geldt voor dit provinciale doel of ook voor andere.

1620

Mevrouw **Geldhof** (ged.) antwoordt dat het voor heel veel doelen geldt. In dit geval zijn er kaders meegegeven en is het aan de gemeente om binnen die kaders te werken.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) zegt dat dorpslinten volgens de jurisprudentie BSG zijn, want daarom kan er zon aangelegd worden.

1625

Mevrouw **Geldhof** (ged.) zegt dat de jurisprudentie zich nog verder moet opbouwen en dat daar nog geen echte uitspraken over zijn gedaan. Bij vaststelling van het beleid is verondersteld dat het tot BSG zal worden gerekend, maar om zeker te weten dat het kan op die plekken stellen GS voor om de uitvoeringsregel te wijzigen.

1630

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) vraagt of door de formulering wordt bevestigd dat een lintdorp geen BSG kan zijn.

1635

Mevrouw **Geldhof** (ged.) antwoordt dat dit niet het geval is. Er wordt zeker gesteld dat de manier waarop men het beleid wil gaan uitvoeren ook daadwerkelijk kan, zodat wordt voorkomen dat het anders wordt uitgelegd.

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en de insprekers die de hele avond hebben gewacht voor hun geduld.

1640

8. B-agenda Water

a. Water/Natuur/Recreatie: brief GS aan PS: Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

Dit agendapunt wordt behandeld tijdens een volgende vergadering.

1645

9. Rondvraag Van der Hoek en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

Er zijn geen vragen.

10. Rondvraag Geldhof en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

1650 Er zijn geen vragen.

11. Sluiting

1655 De **voorzitter** sluit de vergadering. De volgende vergadering is op maandag 4 december a.s. Hij vraagt de commissie er rekening mee te houden dat in diezelfde week op donderdag 7 december de behandeling van de voordracht Koersdocument Noord-Holland 2050 plaatsvindt.
De voorzitter wenst iedereen wel thuis en sluit de vergadering om 23.07 uur.

1660